

Kortet "Landgrunden fra Sø Etatens Krudtaarn til Dragør Bye" opmålt af Dragørs lodskaptajn Andreas Lous i 1787.

Dragør

I begyndelsen af Skånske Krig (1675-1679) pålagde Admiralitetet Københavns amtmand, Johan von Körbitz, at befale "lodsmændene på Dragør", dvs. nogle fiskere, til at bistå orlogsflåden, når flåden ønskede det. For de kendte som fiskere Øresunds sand- og stenfyldte lavvandede grunde, og deres kendskab skulle bruges til at lodse orlogsflådens skibe og lokke fjendens skibe på grund.

Under Skånske Krig var Dragør et lille fiskersamfund, som Kong Erik af Pommern havde udlagt i 1421 som "Kronens Fiskeleje med dets Frihed og Tilliggende", for kongen ejede Dragør By. Rundt om Dragør lå Store Maglebys kirke, mølle, 24 fæstegårde, marker og overdrev, som Chr. II havde foræret til 184 hollænderbønder i 1521. Hollænderne var derfor Danmarks første selvejerbønder.

Seks fiskere, som amtmanden havde befalet at lodse for flåden, ansøgte den 25. februar 1684 Christian V om at få en årsløn, der svarede til den månedsløn, en styrmand i flåden fik. For de havde lodset for flåden i otte år uden løn. Samtidig søgte de om ret til at lodse handelsskibe i Øresund.

Christian V reagerede ved at udstede en kongelig resolution den 8. marts 1684. Den indebar, at Dragør Lodseri blev Danmarks første kongeligt privilegerede lodseri. Og med 300 års virke blev Dragør Lodseri også det længstlevende kongeligt privilegerede lodseri i Danmark.

De seks fiskere fik den ønskede løn for at lodse flåden og eneret til "at de alene maa lade sig bruge og som piloter for billig betaling betjene alle koffardiskibe (handelsskibe) og andet fartøj, som der forbi agter at sejle og lodsmænd kunne begære, så at ingen dem derudi nogen indpas maa gøre".

Men allerede i 1677 - der var det andet af de otte år, hvor de seks Dragørfiskere lodsede for flåden uden løn - blev de brugt som lodser for orlogsflåden under Skånske Krig.

Maleriet af Slaget ved Køge Bugt 1. juli 1677 hænger på Valdemars Slot og er en kopi malet i 1924 af Niels Hansen (1880-1946). Originalen er af malet af Claus Møinichen (1665-1710).

Orlogsflåden skulle have kendtmænd til at lodse flåden i 1677. Så Dragørs lodser lodsede flåden i Slaget ud for Køge Bugt den 1. juli 1677 i Skånske Krig. Slaget skete syd for Amager og endte med, at svenskerne flygtede.

Admiralitetet skulle skaffe lodserne til flåden. Det skete ved at befale seks fiskere fra Dragør til at være lodser, der skulle stå til rådighed for orlogsflåden i København og andetsteds uden løn, når amtmanden befalede det. For admiral Niels Juel havde brug for lodser, der kendte grunde og rev i Øresund og de nærmeste farvande så godt, at lodserne kunne manøvrere flådens skibe og samtidig kunne lokke fjenden på grund, hvilket admiral Niels Juel udnyttede til fulde i søslaget i 1677 i farvandet syd for Amager mellem den danske orlogsflåde og den svenske orlogsflåde.

Maleriet ovenfor af Niels Juels admiralskib Christianus Quintus er malet af Dragørkunstneren og marinemaleren Christian Mølsted (1862-1930).

Danmarks orlogsflåde mistede ingen skibe i søslaget. Svenskerne mistede otte orlogsskibe og nogle mindre skibe. Syv af skibene blev indlemmet i den danske orlogsflåde. Det anslås, at omkring 3000 svenskere mistede livet, blev såret eller taget til fange. Danskernes tab var omkring 100 døde og 275 sårede. Den danske flåde rådede over 36 skibe og 6.700 mand. Svenskerne havde 47 skibe og 8.600 mand. Niels Juel fik krongodset Valdemars Slot af kongen som tak for Danmarks sejr.

Maleriet af Slaget i Køge Bugt 1710 af det brændende linjeskib Dannebrog ovenfor er malet af Johann Carl Neumann (1822-1891). Til venstre ses Dannebrog i brand malet af Dragørkunstneren og marinemaleren Christian Mølsted (1862-1930).

Slaget i Køge Bugt i 1710 var en del af Den Store Nordiske Krig (1700-1721). I 1699 og 1700 havde 12 Dragørlodser forrettet tjeneste for flåden. Så da Danmark erklærede krig i 1709 mod Sverige, deltog fire Dragørlodser i slaget i Køge Bugt 4. oktober 1710, fordi Dragør Lodseri havde forpligtet sig til at forsyne flåden med lodser og styrmænd.

Slaget opstod, fordi den russiske Zar og Frederik IV havde besluttet, at 45 danske orlogsskibe skulle eskortere 130 handelsskibe med 6000 russiske tropper fra Danzig, som skulle landsættes i Sydsverige.

På vej til Danzig søgte flåden læ i Køge Bugt under et voldsomt stormvejr for at reparere

stormskader. Det opdagede svenskerne, og generaladmiral Hans Wachtmeister sendte derfor 22 linjeskibe og 4 fregatter fra Karlskrona til Køge Bugt. Danmarks flåde blev ledet af Ulrik Christian Gyldenløve, der var søn af Christian V, mens Ivar Huitfeldt var kommandør på linjeskibet Dannebrog. Den 4. oktober lå flåden for anker i Køge Bugt i ly for stormen og var ikke klar til kamp, da flåden ikke vidste, at svenskerne var på vej til Køge Bugt og beredt til kamp mod den danske flåde.

Dannebrog, Skærmeren og Mars opdagede fjenden først og fik sat sejl, lettede anker og tvang den svenske flåde til at ændre kurs, så den kom nærmere Amager. For tvangen beskyttede 44 flådeskibe.

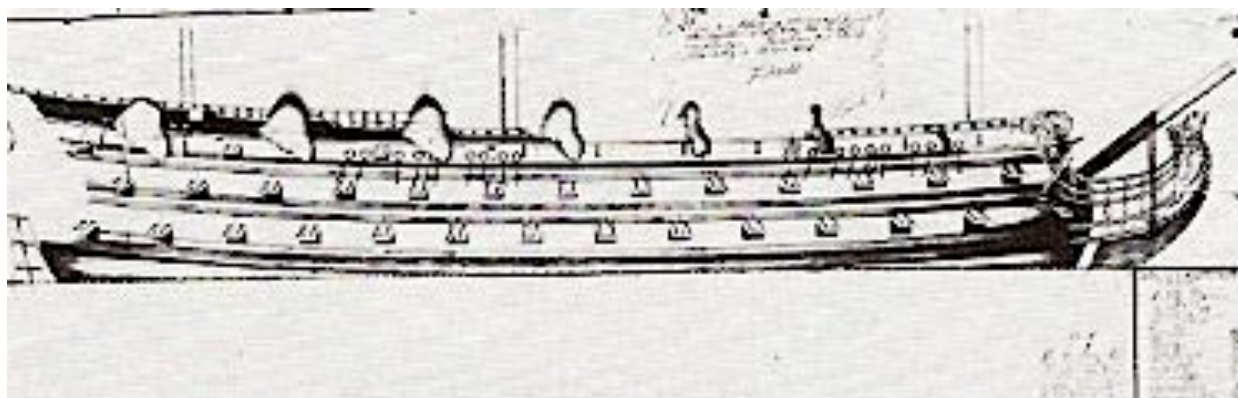
Dannebrog blev søsat i 1692 og var 51 meter lang og 13 meter bred og var opkaldt efter Dannebrogordenen og tegnet af admiral Henrik Span. Tegning: Rigsarkivet.

Under manøvreringen af skibene skød begge flåder med kanoner mod hinanden. Dannebrog havde stormen direkte ind mod kanonerne, og vinden fra forladningerne slog ilden tilbage og antændte skibet. Derfor kastede Huitfeldt anker for at hindre, at det brændende skib drev ind mod de andre danske orlogsskibe. Kort efter skete en voldsom eksplosion i krudtkammeret. Derfor sank skibet. Så Iver Huitfeldt ofrede orlogsskibet og knap 600 besætningsmedlemmer og sig selv. Kun 7 mænd overlevede.

Kommandør Iver Huitfeldts indsats førte ikke til sejr, men sikrede, at Danmark undgik at miste de andre orlogsskibe. For de lå inde i Køge Bugt og kunne ikke nå at sætte sejl ved det overraskende angreb. Søslaget endte med, at svenskerne opgav kampen og sejlede tilbage til Karlskrona.

Fire Dragørlodser bistod orlogsflåden og lokkede to af de svenske linjeskibe på grund ved Dragør Rev, hvor de var lette at få ram på. Men for at de ikke skulle falde i danskernes hænder, blev skibene sat i brand af svenskerne. Dragørlodsen Anders Ingemarsen, der var ombord på selve admiralskibet, indlagde sig særlig hæder. Han blev begravet på kirgegåden i Store Magleby i 1737, og i Store Maglebys kirkebog blev skrevet ved siden af hans navn: "Den berømte lods, der reddede den danske flåde. Du reddede Danmarks Værn paa oprørt Hav og Danmarks Børn dig takke i din grav".

Dragørlodsernes betydning i slaget blev understreget af viceadmiral Peter Raben, der i en memorial om Dragørlodsernes indsats bl.a. skrev følgende til kongen: "Hvad konsekvens det er af, at Dragørs lodser er med om bord på de største skibe, har vi nok erfaret den 4. oktober, da fjenden kom".

Da orlogsskibet Dronning Anna Sophie, som ses ovenfor, skulle prøvesejles i 1723, blev Anders Ingemarsen valgt som overstyrmand af Admiralitetet. Tegning: Rigsarkivet.

Dragør Lodseri var ofte i et dilemma. For lodserne skulle stå til rådighed for flåden som lodser, når Admiralitetet beordrede det. Men Dragørlodserne skulle også stå til disposition for flåden som styrmænd på sejlads langt fra Dragør. Det betød, at der var færre Dragørlodser til lodse handelsskibe. Så Anders Ingemarsen mente, at der burde oprettes et sundlodseri, som kunne beskæftige mindst 50 lodser, hvis der blev indført lodspligt for andre landes skibe, hvilket kendtes fra Norge. Men Admiralitetet afviste både tankerne om lodspligt og et sundlodseri.

C.W. Eckersberg (1783-1853) har malet maleriet af den engelske flåde ud for København i august 1807. Privateje.

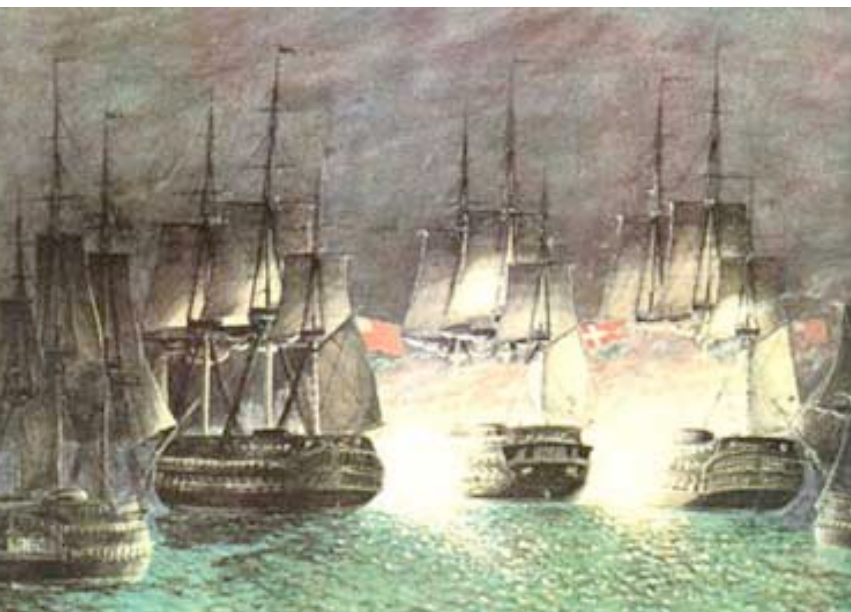
Christian Mølsted (1862-1930) har malet maleriet i midten af den danske flåde, der forlader Københavns havn 21. oktober 1807. Foto: Historisk Arkiv, Dragør.

Englandskrigen 1807-14 lammede skibsfarten, men Dragørlodserne fik deres løn for tro tjeneste i flåden. Værdien faldt dog pga. inflationen, der endte med Danmarks statsbankerot i 1813, hvor Dragørlodserne mistede statens årlige faste løn.

Dragør Havn var blevet uddybet, da urolighederne i 1801 fik Admiralitetet til at træffe denne disposition, så den kunne rumme kanonbåde. Dragør Lodseri gav tilsagn om at kunne stille med 6 lodser til at lodse i Flinterenden, og at lodserne kunne lodse gennem Drogden uden søafmærkninger. Desuden fik lodseriet forbud mod at lodse engelske handelsskibe.

Den 22. marts 1808 opstod et søslag ved Sjællands Odde, hvor Dragørlodsen Peter Christian Frederiksen og Helsingørlodsen Lars Nielsen var lodser på det eneste tilbageværende danske linjeskib Prins Christian Schmidt, som kom i kamp med to engelske linjeskibe og tre fregatter. 124 mistede livet, heriblandt den 24-årige søhelt, sekundløjtnant Peter Willemoes. De to lodser modtog Dannebrogsmændenes hæderstegn. Peter Frederiksen fik 14 rigsdaler i løn og 6 rigsdaler i kostpenge om måneden. Men der blev fratrukket 10 rigsdaler, som hans kone havde fået i understøttelse under mandens krigstjeneste samt værdien af en skjorte, som han havde fået om bord på Prins Christian Schmidt. Englandskrigene opstod som følge af Napoleonskrigene. For dengang indgik Danmark i et væbnet neutralitetsforbund, der omfattede Danmark-Norge, Sverige, Rusland og Preussen.

Men efter en fredsaftale mellem Rusland og Frankrig frygtede englænderne, at Danmarks orlogsflåde faldt i hænderne på Napoleon, fordi Danmark i 1807 var det sidste neutrale land i Europa. Det ville afskære Englands forsyninger af mange varer fra Østersølandene, og det udløste tre perioder i Englandskrigene.

1. Slaget på Reden i 1801, hvorefter Danmark måtte trække sig ud af neutralitetsbeskyttelsen.
2. Københavns bombardement og englændernes ran af næsten hele den danske flåde i 1807.
3. Efter ranet blev der udstedt kaperbreve og udrustet 574 private kaperskibe til kapring af engelske handels- og flådeskibe og salg af skibe og last på en priseauktion. For Danmarks og Europas tredje største flådemagt var udslettet efter ranet. Englandskrigene medførte i kapervæsenets slutning først Danmarks statsbankerot i 1813, dernæst at Danmark overdrog Norge til kongen af Sverige i 1814.

Kapervæsenet og dermed kanonbådskrigen startede 10 dage efter bombardementet ved udstedelse af kaperbreve efter ansøgning på baggrund af et "Reglement for Kaperfarten og Prisernes lovlige Paadømmelse". Dermed kunne skippere kape og sælge skibe og last, altså begå lovligt sørøveri.

Kapervæsenet og kanonbådskrigen bredte sig til farvandene ved Skagen, ved sundet, i bælteerne og langs kysterne helt til Christiansø, men med flest kaperbåde i Øresund. Kaperreglementet blev ophævet den 2. august 1809, fordi man troede, at englænderne ville indstille krigshandlingerne. Da det ikke skete, blev udstedt et nyt reglement 18. marts 1810 med skærpede regler. Kaperbåde kunne være små både ejet af redere og have en besætning på 10-14 mand bevæbnet med håndvåben.

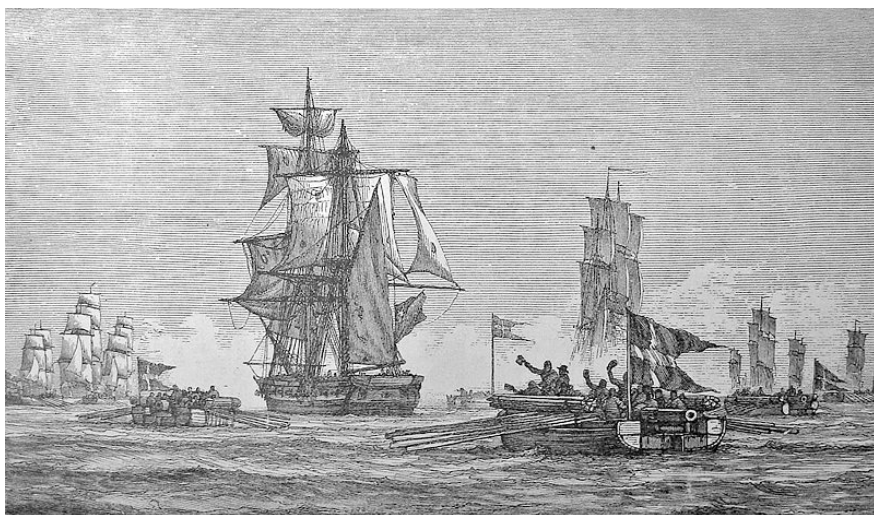
På det farvelagte kobberstik efter C.W. Eckersbergs maleri stryger den engelske orlogsbrig *The Tickler* flaget 3. juni 1808 efter kamp mod danske kanonchalupper. Foto: M/S Museet for Søfart.

Efter tabet af flåden byggede marinen omkring 200 kanonbåde i to udgaver. Kanonchalupper med kanoner i forstavn og agterstavn og 76 mands besætning med håndvåben samt kanonjoller med en kanon i forstavnen, håndvåben og 24 mands besætning. Kanonkuglerne var oftest 18 eller 24 pund.

Kanonbådene blev brugt i stille vejr, hvor de store sejlskibe ikke var manøvredygtige. Derfor kunne bådene beskyde fjenden fra de vinkler, hvor skibenes kanoner ikke kunne ramme kanonbådene. De mange mænd ved årene sikrede, at der let kunne skiftes kurs og søges dækning mod kanonkugler.

De engelske handelsskibe sejlede mange slags varer fra Østersølandene til England. For at undgå kapring, måtte handelskibene derfor sejle i konvoj og beskyttes af den engelske flåde, der var Europas største orlogsflåde, og den engelske flåde stillede flådeskibe til rådighed for konvojtjeneste.

Når et engelsk skib blev opbragt, blev skib og last overladt til en priseret, som afholdt en auktion, hvis opbringelsen var lovlig. Priseretten var en retsinstans, der pådømte prisesager ved en prisedomstol og var baseret på de retsregler, der gælder for opbringelse af skibe under en søkrig. Så de opbragte skibe skulle indbringes for en priseret og senere en auktion i den nærmeste købstad.

Roflotillen under kommandør J.C. Krieger fik en station i Dragør Havn. Og 9. juni 1808 erobrede flotillen med bistand af 16 Dragørlodser en engelsk orlogsbrig The Turbulent og 11 handelsskibe i en konvoj med 63 skibe. 84 englændere blev taget til fange. På tegningen ses mandskabets jubel over at have besejret orlogsbriggen The Turbulent.

Den 20. oktober samme år angreb roflotillen linjeskibet Africa, der ledsagede 137 handelsskibe. Africa blev stærkt beskadiget, men kunne sejle tilbage til Karlskrona med 10 døde og 52 sårede. Ved dette angreb var der også lodser med i kampen, hvor der deltog 25 kanonbåde. 28 danskere mistede livet og 25 af de faldne blev begravet på Store Magleby kirkegård og mindes med et smukt monument, rejst i 1808 af J.C. Krieger, der blev udnævnt til kontreadmiral. Blandt de sårede var en lods. Repræsentanter for marinen mindes hver 20. oktober de faldne med kranse ved monumentet på Store Magleby kirkegård og ved et mindesmærke i form af en kanon anbragt i Dragør Havn.

Dragørlodserne fik deres faste årlige løn fra Marineministeriet. Men i tilgift blev besluttet, at de, så længe krigen varede, skulle have etmålspenge i lighed med andre lodser i tjeneste. De fik derfor 3 mark i døgnet for den tid, de var ombord på skibene eller på batterierne. De fik også del i prisepengene. Størst fortjeneste var erobringen af The Turbulent, som indbragte 1678 rigsdaler.

Under englandskrigene skulle desuden stationeres Dragørlodser på udkigsposter ved Strandegaards Batteri, batteriet Prøvestenen og batteriet på Trekorner og på Saltholm, som blev afregnet særskilt. Men kanonbådskrigen var den sidste gang, Dragørlodserne gjorde krigstjeneste i Danmarks søkrige. Men flere lodser havde været med på seks Dragørskippers kaperbåde eller på nogle af Store Maglebybøndernes kaperbåde eller på københavnske reders kaperbåde under kanonbådskrigen.

Dette maleri af 1800-tallets karakteristiske lodsbåd - en grønmalet jolle med sprydsejl og den røde lodsstribe i sejlet - er malet af Dragørlodsen Henrik Strømberg (1810-1879). Båden passerer en vage med kost forankret med en kæde til en sten på havbunden. Lodserne udlagde vagerne om foråret og tog dem ind om vinteren for Admiralitetet fra 1740 til 1894. Sømærkerne rev sig tit løs, så lodserne måtte fæstne dem op til 300 gange om året. Foto: Historisk Arkiv, Dragør

De første år sejlede lodserne i Dragør i deres egne ro- og sejlbåde. Senere anskaffede lodseriet lodsbådene. I 1840 blev købt en ny lodsbåd med sprydsejl, der kunne benyttes som ro- og isbåd. Indtil 1903 sejlede lodserne i ro- og sejlbåde bygget af træ og lodsede med søkikkert og kurs efter landkending samt sømærker. Senere blev lodsbådene erstattet af lodsbåde udstyret med sejl og motor.

Midt i 1900-tallet blev de afløst af hurtigtsejlende lodsbåde bygget af glasfiber eller aluminium og udstyret med navigations- og kommunikationsudstyr. Lodseriet ejede 45 lodsbåde i lodseriets virke i 300 år. Nedenfor ses en af lodseriets lodsbåde stævne ind i Dragør Havn efter en lodsning.

C.W. Eckersberg vandrede mange gange ud til Dragør og malede flere malerier, bl.a. dette med fire af Dragørs lodsboade i havnen i 1830. Maleriet kan ses i Dragør Museum. Foto: Historisk Arkiv, Dragør

I de 300 år fra 1684 til 1984 havde der været ansat 253 lodser i Dragør Lodseri. Hertil kommer de bådmænd, der sejler lodser til og fra de skibe, som skal have en lods om bord eller aftage en lods. Indtil slutningen af 1800-tallet varetog reservelodser og ekstralodser dette arbejde. Opgaverne blev senere afløst af jollemænd, derefter af lejemænd og bådmænd, indtil der blev ansat faste bådmænd.

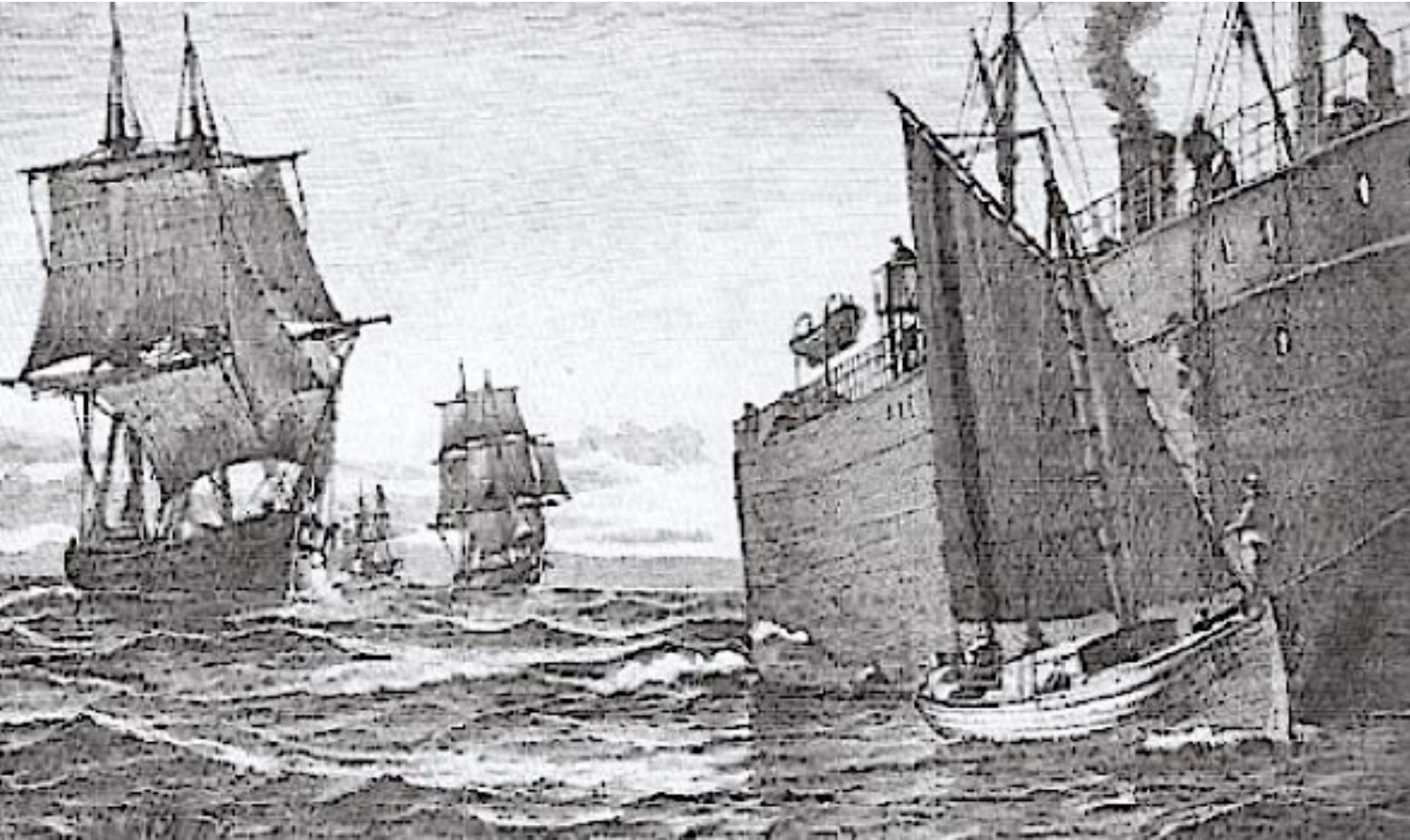
I 1831 var der 12 faste lodser, seks reservelodser og seks ekstralodser. Men i sejskibenes storhedstid omkring 1880 var der ansat 50 lodser. Da sejskibenes æra ophørte og afløstes af dampskibe på verdenshavene kort før 1900-tallet svandt behovet for lodsning. Derfor var der kun syv lodser ansat i 1907. Efter Første Verdenskrig var der fem lodser. Men i 1980 steg antallet til 18 lodser.

For de større skibe betød, at mange skibe sejlede gennem Storebælt, så i 1968 oprettede lodseriet en filial i Allinge og byggede en lodsstation i Allinge i 1972. Derefter kunne Dragør Lodseri både lodse gennem Øresund og gennem Storebælt til og fra Skagen og Bornholm.

Dragør Lodseri blev drevet som en privat virksomhed med egne lodsboade og lodsstationer. Og indtil 1965 blev alle investeringer og løbende udgifter til driften afholdt af lodsernes "jollekasse". Men i 1966 var tiden løbet fra de økonomiske krav til investeringer og forpligtelser, bl.a. ved lodsernes indtræden og udtræden af lodseriet, herunder pensionering.

Alle lodseriets værdier, økonomi og regnskab blev derfor lagt ind i en selvejende fond. Men trods fondskonstruktionen måtte lodserne i slutningen af 1970'erne sætte deres boliger i pant for at få et lån til en renovering af lodsstationen i 1979. Men lodserne vidste ikke, at Folketinget samme år ville revidere lodsloven. Revisionen medførte, at Dragør Lodseri fem år senere kunne overtages af staten, der videreførte lodsningen fra lodsernes fint renoverede lodsstation i et nyt statsejet lodseri.

På Frederik Winters stik ovenfor fra 1877 er en af Dragørs mange lodser ved at entre et dampskib i Drogden. Motivet fortæller, at sejlskibsepokoen var ved at rinde ud.

I slutningen af 1800-tallet mistede Dragør sin storhedsperiode som søfartsby. Dragørs sejlskibsflåde var primært ejet af familieejede partsrederier, som ikke formåede at omstille sig fra de forældede sejlskibe til dampskibe.

Øresunds sejlskibe blev fortrængt af motorskibe bygget af metal med større fart og lasteplads og uden behov for vind. Mange af dem kunne sejle uden lods i Øresund. Dragør Lodseri var derfor tvunget til at reducere antallet af lodser fra omkring 50 lodser midt i 1870'erne til kun 7 lodser i 1906.

Så sent som i 1872 fik Dragør Lodseri bygget to lodsbåde og en til i 1873. Den første blev solgt i 1887. Den anden, Ørnen, som ses på tegningen, blev solgt i 1899. Den tredje lodsbåd havde kahyt med otte køjer. Alle tre havde gaffelsejl og var bygget i Dragør. Stik og tegning: Historisk Arkiv, Dragør

De to malerier på denne side er malet af Christian Mølsted (1862-1030) og skildrer fortidens barske lodsliv. Det øverste maleri af lods båden Ravnen, som stævner ud fra Dragørs havn er i privateje, men findes som dette postkort og er malet, før Ravnen fik motor i 1903.

På det nederste maleri trækker og skubber 8 mænd Dragør Lodseris isbåd Svalen ud fra Dragørs havn. Maleriet hænger i Christian Mølstedes Atelier, der er et af Museum Amagers fire museer. Svalen var 5,2 m lang og blev bygget i 1848 og brugt i 41 år frem til 1889. Svalen havde sprydsejl og en messingskinne under kølen, så båden gled lettere over isen. Mølsted har malet et andet maleri af Svalen, hvor årerne er lagt på tværs, så man kan skubbe på årerne. Hvis der var medvind, blev sejlet brugt, indtil man nåede frem til isskruningerne. Ud over motivet kan man glæde sig over Mølstedes evne til at male personer i naturtro kropstillinger og hans evne til at male havets og isens farver. Foto: Historisk Arkiv, Dragør

Dragør Lodseri fik i 1880 en åben klinkbygget lodsbåd bygget i eg af bådebygger Peter Bjerg i Helsingør. Båden fik navnet Ravnen og er 28 fod lang, 10 fod bred og vejer 6,17 ton. Båden fik i 1903 ilagt en BMC motor med 39 HK, der blev udskiftet i 1911 med en Dan Glødehovedmotor. Båden blev leveret med sprydsejl. Men en konstruktionstegning af de eksisterende og forslag til nye sejl i 1889 af professor E.G. Bonnesen, bevirkede, at den i 1899 fik gaffelsejl. Da båden fik motor, fik båden også et styrehus, hvilket ses på Axel Johansens maleri fra 1920 i Dragør Havn. Båden udgik som lodsbåd i 1915.
Foto: Historisk Arkiv, Dragør

Lodsbåden blev herefter anvendt af Dragør Lodseri som forsyningsbåd og til udskiftning af fyrmandskabet og lodser i lodseriets filial på Drogden Fyr. Men i 1927 blev Ravnen solgt og anvendt som postbåd og forsyningsbåd fra Amager til Saltholm af flere ejere indtil 1973, hvor postruten ophørte. Den kunne tillige have 12 personer ombord. I den periode havde båden navnet Drogden. Senere har en privat ejer brugt båden som fritidsbåd, og i 1978 fik båden et ruf og et kahyttag.

I 2009 købte Museum Amager båden med ruf og kahyt, og den ses nedenfor på Dragør Havn efter købet. Herefter stod den bag Dragør Museum i overdækket stand i en årrække. I 2019 gik Danmarks Lodsmuseumsforenings medlemmer i gang med at tilbageføre lodsbåden til den åbne lodsbåd, lodseriet fik bygget i 1880. Ravnen er en af de ældst bevarede lodsbåde i Danmark, og den restaureres nu uden for lodsmuseet og lodsernes tidligere pakhus, så alle kan følge arbejdet. Ravnen blev optaget på Skibsbevaringsfondens liste som bevaringsværdigt fartøj i 2002.

Øverst. Lodseriets isbåd Mågen blev trukket ud af huset for sidste gang i vinteren 1954. I dag ligger Mågen i havnen om sommeren og står uden for lodsmuseet om vinteren og vidner om lodsernes barske arbejdsforhold. Isbåden blev bygget i 1929 på Dragør Baadeværft. Mågen blev overdraget til Dragør Museum i 1984 og senere til Museum Amager. Nu indgår isbåden i Danmarks Lodsmuseums formidling af Danmarks lodshistorie.

I midten. Da lodsstationen blev udvidet i 1879, blev der anbragt en kongekrone udskåret i træ over dobbeltdøren ind til lodsstationen. Kongekronen og et skilt skåret af en lods og lakeret med skibslak fortæller, at bygningen rummer et kongeligt privilegeret lodseri.

Nederst. Her ses havnen i 1910. Bagest ses lodshuset efter udvidelsen i 1879 med udsigtstårnets lærredsbeklædte rækværk på tagryggen. Bystyrets rådhus ses forrest i billedet med et tårn til byens bjergningsvæsen. Foran et lille havnekontor og yderst til venstre ses havnens beghus, hvor der blev kogt mad til skibenes besætninger og beg til kalfatring af træskeibene. Alle husene er

fredet i dag. Brændestablerne foran rådhuset vidner om, at byens skippere købte brænde i provinsen og solgte det i København til brug i byens kakkelovne. Øverste og nederste fotografi: Historisk Arkiv, Dragør

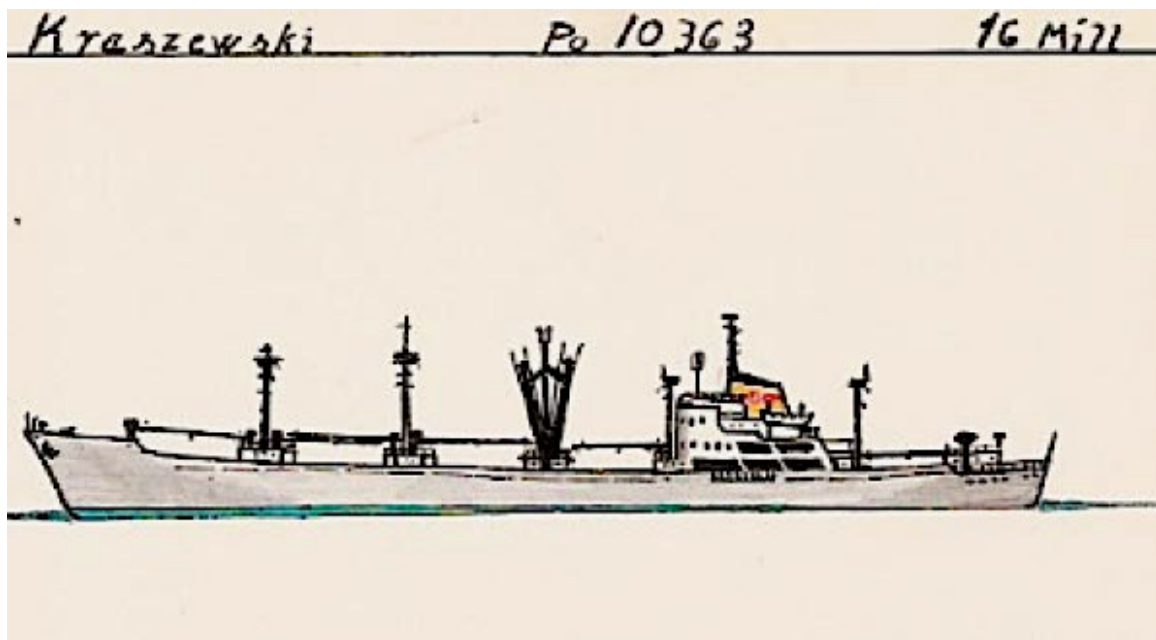

Øverst ses dæksbåden Venus bygget af træ på Dragør Baadeværft. Den kostede 82.000 kr. Nederst ses dæksbåden Merkur bygget i 1970 af glasfiber på Ejvind's Bådeværft i Rantzausminde. Den kostede 205.000 kr. De to både var sammen med dæksbådene i Allinge grundstammen i lodseriets sidste år frem til statens overtagelse af Dragør Lodseri i 1984. Fotos: Historisk Arkiv, Dragør

Dragør Lodseri havde små kartotekskort med oplysninger om skibe, der skulle lods. Alle kartotekskortene befinder sig i dag i Danmarks Lodsmuseum, da de var en del af lodsernes arbejdsredskaber. Der er to slags kartotekskort: et til bådmænd og et til lodser. Øverst ses bådmændenes kartotekskort. De blev udviklet af bådmænd Knud Larsen, der var en dygtig tegner. Så i 1960'erne tegnede han skibskendingsbilleder af de skibe, som regelmæssigt sejlede gennem Øresund og skulle have lods. Tegningen viser et polsk skib med oplysninger om skibets navn, bruttoton og fart.

Vladivostok.		5290		Schlingalter.					
Dato	Fra	Til	Dyb	Fart	g.R.	Medd.	Reds	Vejr	Mægler
16/8-57	Da.	Shogun	22'0"	17½	g.R.	Tg.	R.B.H.		Blis Jan
2/10-57	"	"	21'	16	g.R.	Tg.	R.H.		"
1/12-57	"	"	"	"	"	"	W.H.		"
24/10-59	"	H-6v	19'08"	"	"	Tlg.	Ge.P.		"
4/12-59	"	"	19'08"	"	"	"	R.H.	Kapt. Svanström	"
24/1-60	"	Hoganaa	19'8"	"	"	"	R.B.H.	"	"
14/6-60	"	H-4	22'	"	"	"	R.H.	"	"
8/10-61	"	"	22'	14	"	TG	HBJ		"
9/13-61	"	"	20'	15	"	"	C	Kapt. Pasko	"
16/7-63	"	"	21'	"	"	"	"	Kapt. Pasko	"
16/6-63	"	"	21'	"	"	"	"	"	"
23/11	"	"	"	"	"	"	Ge.P.	"	"
14/5-64	"	H-5	24'	13	"	"	S	"	"
27/7-61	"	"	21.5'	15	"	"	S	"	"

Lodserne udviklede et kartotek i 1950'erne med ca. 300 kartotekskort med oplysninger om dato, skibsnavn, bruttoton, kaptajner, fra og til, dybgang, fart, hvem der bestilte lods, mægler, om det skete via telegram, telefon, eller VHF, lodsens initialer samt vejr. Det russiske skibs navn, bruttoton og kaptajn ved registreringen står øverst på kortet. Kartotekskortene omfattede alle de skibe, der sejlede regelmæssigt gennem Øresund, der er et af verdens mest trafikerede farvande. Kartotekskortene befinder sig i dag i lodsmuseet.

Lodser har også et familieliv. Her ses lods Dirch Jansen Jans (1845-1922) i gården ved sit hus på Fogdens Plads omkring 1910 med merskumspibe, træsko, slidte bukser, skjorte, vest, halstørklæde og lodshue nyde søndagslivet med familiens kvinder iført Amagerdragter. Spisebordet og stolene er båret ud på gårdspladsens toppede sten. Drengen sidder på en skammel med alle drenges kæreste legetøj, et træskib foran roserne, der skærmes af stakittet. Varmede solen for meget, blev sejldugen trukket ud over træskelettet, der fastholdes af to udhuse og en stang - datidens simple udestue. Dirch Jansen Jans var lods nr. 181 i rækkefølgen af 253 lodser i Dragør Lodseri fra 1684 til 1984. Foto: Historisk Arkiv, Dragør.

Her ses Dragør Lodseris sidste formand, Jens Lydom Christensen, som udpeger et mål syd for Dragør på et søkort over Øresund og Østersøen. Han havde en lang uddannelse og søfartsbeskæftigelse bag sig, før han blev ansat som lods i 1967. Han var lodsformand fra 1976 frem til lodseriets nedlæggelse i 1984.

Da DanPilot forlod den gamle lodsstation i 2006 og flyttede ind i en ny lodsstation i Dragørs tidligere færgehavn, var han en af ildsjælene i arbejdet for at erhverve og indrette den gamle lodsstation til et lodsmuseum.

Jens Lydom Christensen var den drivende kraft i arbejdet med at indrette museet, som dengang det stadig var et fungerende lodshus og emmende af århundreders lodsvirke, som selvfølgelig er bevaret, men i dag omfatter nutidens it-teknik også formidlingen af lodshistorien.

Hans viden og indsigt i lodshusets historie, hvor han, som født i en af Dragørs lodsfamilier, havde haft sin gang i lodsstationen fra barneårene afspejler sig i hans medvirken i museets registrant, museets tre lodsfilm og i formidlingen af Dragør Lodseris 300 års historie.

Lodsmuseet er indrettet i den lodsstation, Dragør Lodseri opførte i 1823. I 1879 blev lodshuset forlænget og fik et udsigtstårn på tagryggen. Det 15,8 m høje lodstårn blev opført af staten i 1912, så lodserne kunne se ud over Dragørfortet, som staten opførte i 1910-1914. Lodstårnet ejes af kommunen og var truet af nedrivning i 1960'erne, men blev restaureret efter en borgerindsamling. I 1987 blev lodsstationen og lodstårnet fredet. I dag er lodstårnet Dragør Kommunes vartegn.

Lodsstationen er en unik tidslomme anno 1984. I entreen findes skabene til lodsernes tøj og udstyr. Lodsstuen har et bornholmerur, en vagttavle, søkort, bænke, stole og to borde. Kontoret har de gamle skriveborde, kontorredskaber, telefoner, regne- og skrivemaskiner, VHF, håndbøger og et fastgjort pengeskab, som oldermanden og den ældste lods kunne åbne i fælleskab med hver sin nøgle.

Kortrummet har søkort til Østersøen. I værkstedet er der nu skiftende udstillinger og montrer med en model af Øresund, mærkebøger, lodstegn, håndlod, søkikkerter, søkort og lodsådm modeller. Første sal har fem sovepladser til lodser og bådmænd, et baderum, et køkken samt en gang, hvorfra man kunne komme op til udkigstårnet på tagryggen.

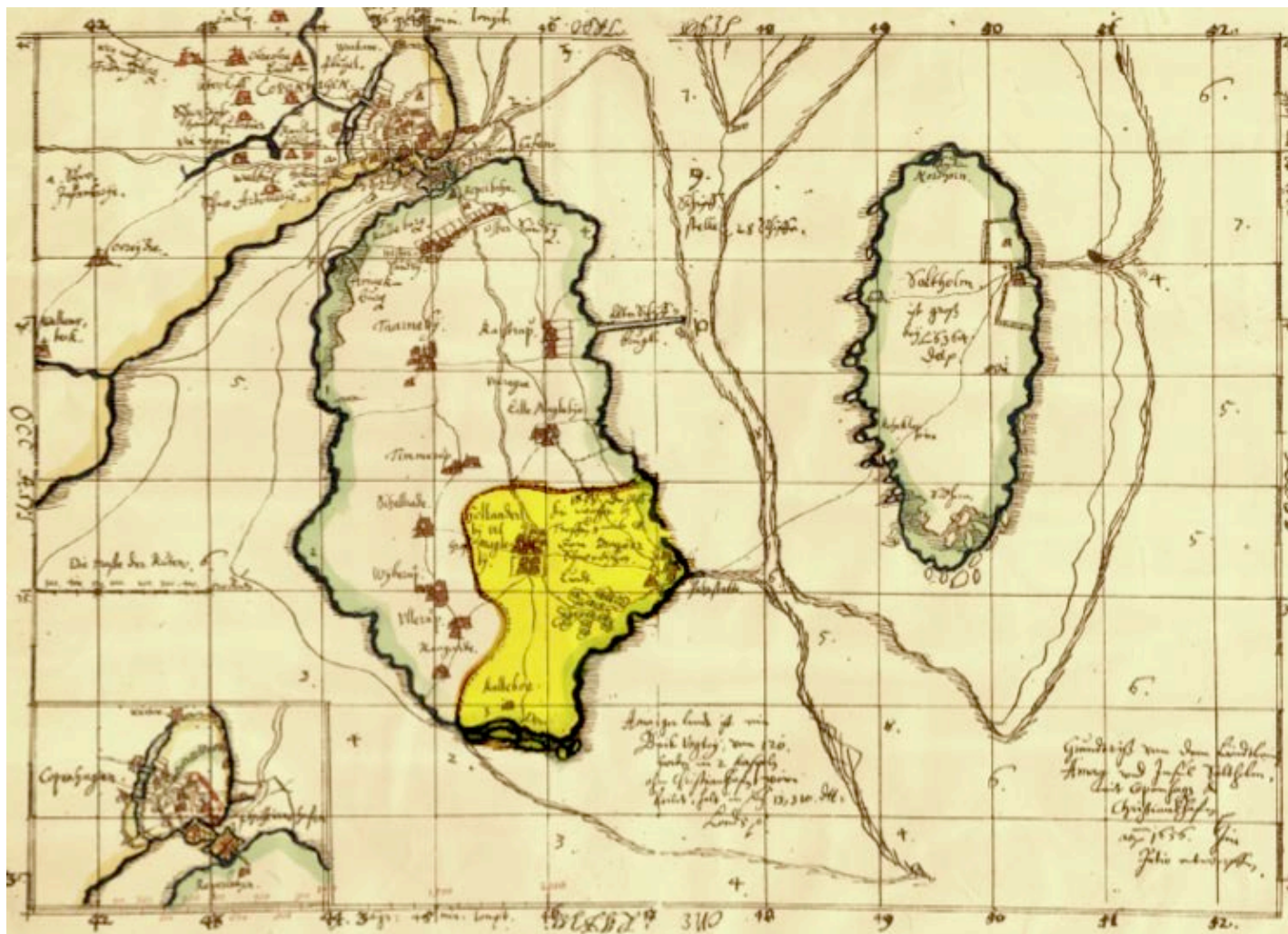
I bådmændenes vagtstue er der VHF, telefon og kommunikation med Lyngby Radio og udgang til det høje lodstårn. Til adspredelse på vagterne er der tv, radio, bøger og tidsskrifter. I dag kan børn gå på skattejagt, voksne og børn kan styre et skib på museets simulator og følge skibene på Øresund på museets AIS-anlæg og se tre film i lodsmuseets biograf samt Danmarks lods-historie på en TV-skærm. Lods- og historieinteresserede kan gå på opdagelse i fotografier, tegninger, lodsuniformer samt underfundigheder og gaver samlet fra nær og fjern i lodsernes unikke univers.

DanPilots lodsstation i Dragør har to lodsbåde og ligger i Dragørs tidligere færgehavn. Lodsstationen blev taget i brug i 2006. Til venstre anes stationen, der har al den teknik og alle de faciliteter til lodser og båd-mænd, der forudsættes til lodsstationer i dag. I dag ligger 2 af DanPilots 17 nye lodsbåde i Dragør Havn.

Det ældste kort over Amager, Saltholm, Drogden og København er udarbejdet af kartograf Johannes Mejer i 1656. Kortet viser den naturskabte bugtede sejlrende i Drogden og sejlrenderne til Kastrup, Dragør, Saltholm og København. Kortet illustrerer, at det var nødvendigt have lods, hvis et større sejskib skulle sejle gennem Drogden. Det gule område viser de 24 bondegårde samt de tilhørende arealer, som 184 hollandske bønder fik foræret af Christian II i 1521. Den nuværende sejlrende i Drogden er udgravet i to omgange og er 14 kilometer lang, 8 meter dyb og 300 meter bred.

DanPilot har udlånt denne detaljerede model af en af DanPilots mange lodsbåde til Danmarks Lods-museum, hvor modellen, der er en meter lang, er udstillet.

På luftfotografiet ses Dragørfortet, Dragør lystbådehavn og den tidligere færgehavn. Bagest ses Dragør Gamle Havn. Lodsmuseet ligger på havnepladsen mellem den gamle havn og den gamle by med dens 350 fredede og bevaringsværdige huse på det firkantede område med de røde hustage, der er omkranset af villabebyggelse. Foto: Dragør Kommune.

I 2017 blev isbåden Mågen restaureret af Danmarks Lodsmuseumsforenings frivillige, som også fremstillede en ny mast og nye bundbrædder, Jubilæumsfonden af 12.08.1973 donerede 10.000 kr. til nye sejl med en rød lodsstribе i sejlet. Resten blev betalt af Dragør Museumsforening og Danmarks Lodsmuseumsforening. På fotoet ses Mågen foran havnepladsen i Dragør, før lodsbåden efter restaureringen sejlede ud på Øresund med de nye sejl.

Nu sejler lodsmuseumsforeningens frivillige medlemmer med Mågen om sommeren. Og mange af havnens lystbåde har svært ved at følge med Mågen, når der sejles om kap på Øresund. Mågen ligger nu i Dragør Gamle Havn tæt ved Danmarks Lodsmuseum og fiskekutterne om sommeren og på land tæt ved lodsmuseet om vinteren.

Der er ikke bevaret ret mange isbåde i Danmark. Dragør Lodseri har haft tre isbåde. Den første, Venus, var i brug fra 1840 til 1865. Den næste, Svalen, var i brug fra 1889 til 1925. Mågen blev bygget af en bådebygger i Dragør i 1929 og blev senest benyttet i isvinteren 1954, bl.a. til forsyninger og den ugentlige udskiftning af besætningen på Drogden Fyr. Lodserne og fyrets besætning hjalp hinanden med at skubbe isbåden over isen til og fra Drogden Fyr.

I 2017 donerede DanPilot Lodsåd 202 til "Lodsåd 202's Venner" i Dragør. Venneforeningen er stiftet af lodser, bådmænd, lodskyndige og lodsinteresserede i Dragør samme år. DanPilots lodsåd ligger nu ved en lodsbro i havnen ud for Danmarks Lodsmuseum i Dragør Havn.

Lodsåd 202 er bygget af aluminium i 1982 til Københavns Lodseri. Før overdragelsen til venneforeningen brugte DanPilot lodsåden fra Hundested Havn. 202 er 11,6 m lang, 3,7 m bred, har en Volvo 300 HK motor, en max. fart på 16 knob og er bygget i Svendborg i en serie på 10 lodsåde. 202 er udfaset som lodsåd og har status som veteranlodsåd i museumsmiljøet i Dragør Havn. Dragør Lodseri købte en søstermodel, som Farvandsvæsenet senere overtog som Lodsåd 205.

Venneforeningen varetager de juridiske, økonomiske, vedligeholdelses- og sikkerhedsmæssige forhold, der er forbundet med at eje, formidle og sejle med Lodsåd 202. Initiativet til foreningen er taget af medlemmer af Danmarks Lodsmuseumsforening. Men venneforeningen er en selvstændig forening, som tilbyder sejlture på Øresund. På turene fortælles om lodsådens funktion for lodsens transport til og fra skibe samt om bådmændens rolle og om bådens indretning og udstyr.

Lodserhvervet er et af Danmarks mindste erhverv. Dragør er det eneste sted i Danmark, hvor man kan opleve et lands lodserhverv i fortid og nutid. Danmarks Lodsmuseum ejes af Museum Amager og er indrettet i Dragørs lodsstation fra 1823. Lodsmuseet har tillige et lodstårn fra 1912, et lodspakhus fra 1845, en lodsåd fra 1880 samt en isbåd fra 1929, begge med sejl. DanPilot har 2 nye lodsåde og en ny lodsstation i Dragørs tidligere færgehavn.

Ved Øresundstoldens ophævelse i 1857 forpligtede Danmark sig til at lodse alle danske og udenlandske skibe til samme og moderate takster, hvilket Dragør Lodseri gjorde til 1984 og DanPilot gør i dag. Forpligtelsen er nu en del af Danmarks kulturarv. Lodsningen og kulturarven formidles i dag af Danmarks Lodsmuseum, venneforeningens lodsåd 202 og DanPilots to lodsåde og lodsstation. Den kulturarv og formidling kan ingen andre farvande, havne, byer eller museer i verden tilbyde.

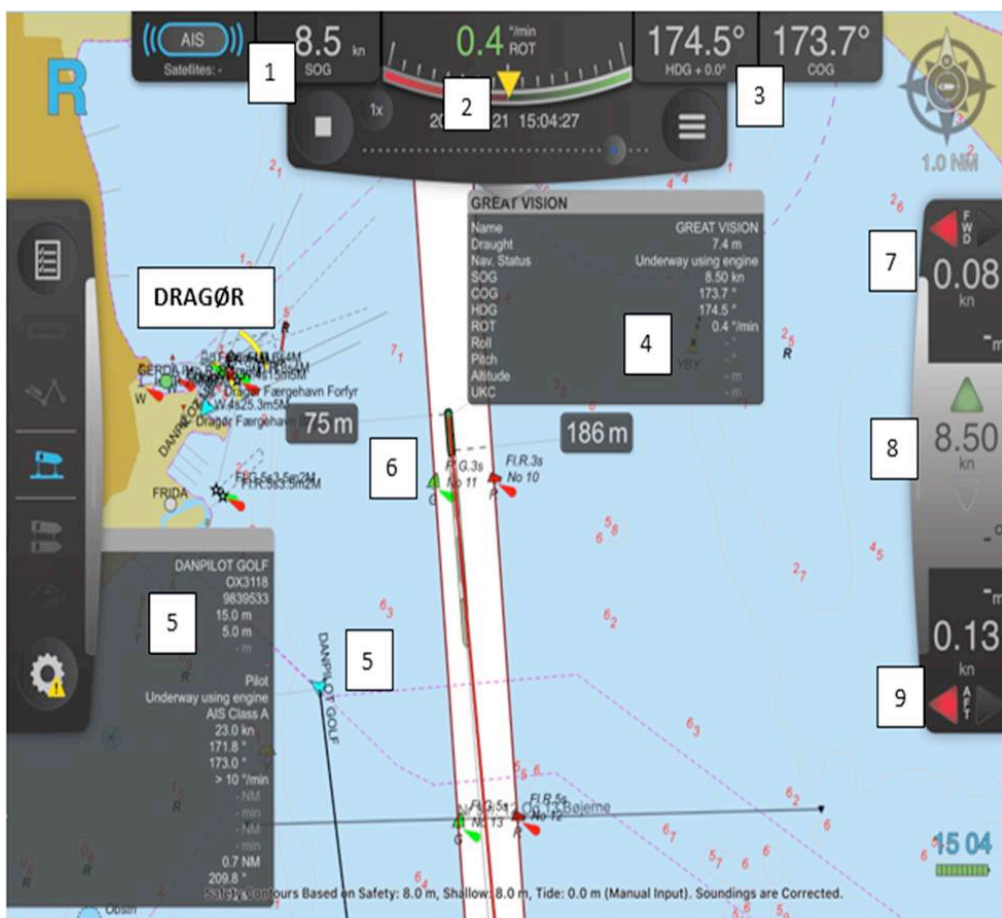

Maleriet af lods båden *Ravnen*, der står ud fra Dragørs havn med en tomastet skonnert i baggrunden, er malet af A.L. Laursen omkring 1900. Foto: Historisk Arkiv, Dragør

Arkitekturprofessor Christian Elling udnævnte i 1945 Dragør til en af Danmarks underfuldeste byer med ægte og beskeden skønhed. C.W. Eckersberg skildrede havnen og byen efter en række besøg i byen. Og mange malere, forfattere og københavnske landliggere blev tiltrukket af den lille bys særegne kulturmiljø og idyl i den uspolerede by og havn fra 1800-tallets slutning til omkring 1930.

Maleren Viggo Johansen (1851-1935) tilbragte 20 somre som landligger i Dragør. Carl Wentorf (1863-1914) malede mange Dragørbilleder, og et billede af Dragør Kirkes indvielse, marinemaleren Christian Mølsted (1862-1930) boede hele sit liv i Dragør og malede mange malerier af Dragør by, havn og skibe. Landligger og kunstner Axel Johansen (1872-1938) malede især fiskerbåde med havnen som kulisse. Og Vilhelm Arnesen (1865-1948), som havde slægtstilknytning til Dragør, er kendt som marinemaler og for motiverne fra havnen. Marinemaler Christian Blache (1838-1920) malede også malerier af skibe fra Dragør. Sally Philipsen (1879-1936) boede i Dragør en periode og har malet mange gadebilleder. Dragør havde også indbyggere og søfolk, der malede skibe. Det gælder især lods Henrik Strømberg (1840-1916) og sømand, skibstømrer og skibsportrætmaler Peter Nielsen Foss (1821-1882), der malede skibsportrætter for Dragørs skibsejere med Dragør by og havn som baggrundsmotiv og skyline for ejernes sejlskibe ude på Øresund.

Når skibene i dag sejler i den 14 km lange sejltrede i Øresund medbringer lodserne en bærbar pc, der er koblet til DanPilots stationære simulator i Svendborg, som er fyldt med kort, data, teknologi og DanPilots opsamlende viden. DanPilots lods Ivar Svane har lavet nedenstående fine oversigt, som fortæller, hvad DanPilots lodser kan se på pc'en, når de sejler forbi Dragør.

Sejlad i Drogden rende

1. Farten over grunden
2. Rate of turn
3. Styrede kurs og beholdende kurs
4. Data på det skib man er op i (kan udvides)
5. Et andet skib (her lods båden Dragør) data på dette skib
6. Afstanden fra skibsside til kant af grundt vand
7. Skibets sidevejs sætning (rød = bagbord) forenden
8. Beholdende fart (Fart over grund)
9. Skibets sidevejs sætning (rød = bagbord) agterenden
10. Afstand for og agter i meter til kaj-linje
11. udlagt 'kajlinje'
12. Slæbebåd

Lodsvæsenet fastsatte nedenstående lodstakster for Dragør Lodseri for året 1883.

Lodstakstabel
for Stibe paa 50 Tons og derover.

Dyb- gaa- ende.	Kun Dragør Sønderst Løst											
	N ^o 1. til Norden ved Kjøbenhavn eller ind ved Kjøbenhavn Justeret.				N ^o 2. til Middeltværet nordre Lønde.				N ^o 3. til Sønderst Løst, eller Kjøbenhavn eller Norden for Sønder Løst og en Vind fra Øjensker Streke med et af Sønderst Løst Løst.			
Fod.	Sønder- betaling.		Sønder- betaling.		Sønder- betaling.		Sønder- betaling.		Sønder- betaling.		Sønder- betaling.	
	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.
5	9	10	11	60	12	10	15	50	13	60	17	80
6	10	72	13	96	13	72	17	56	15	52	20	56
7	12	84	16	12	15	84	20	12	17	44	22	62
8	13	86	18	28	16	86	22	28	19	86	25	48
9	15	68	20	44	18	68	24	44	21	68	28	64
10	17	70	22	60	20	70	26	60	23	70	30	60
11	18	62	24	76	21	62	28	76	25	72	32	16
12	20	44	26	92	23	44	30	92	27	64	35	72
13	22	66	28	68	25	66	32	66	28	66	38	98
14	23	68	31	24	26	68	35	24	30	88	40	84
15	25	50	33	40	28	50	37	40	32	50	42	40
16	27	19	35	92	30	19	39	92	35	64	46	69
17	29	35	38	80	32	35	42	80	37	60	49	80
18	31	51	41	66	34	51	45	66	40	48	52	64
19	33	67	44	56	36	67	48	56	43	66	55	48
20	35	83	47	44	38	83	51	44	46	24	58	32
21	37	99	50	32	40	99	54	32	49	12	65	16
22	40	15	53	20	43	15	57	20	52	.	69	.
23	42	31	56	66	45	31	60	66	54	68	72	84

Vægttabeller
for Skibe paa 50 Tons og derover.

Dyb- gaa- ende.	N 4		N 5.				N 6.					
	fra Trøget Sundersø Land:											
	til Helsingørs Væb.				til Helmsø.				til Sandølvær.			
ft.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.	
	Rr.	S.	Rr.	S.	Rr.	S.	Rr.	S.	Rr.	S.	Rr.	S.
1-3	18	50	25	20	13	40	16	20	14	60	17	80
4	22	45	23	64	15	68	18	44	16	52	20	58
5	25	66	22	68	16	76	20	63	16	44	22	52
6	27	64	35	52	18	44	22	52	20	36	25	48
7	30	22	38	96	20	13	25	16	22	28	28	04
8	32	80	42	40	21	80	27	40	24	20	30	60
9	35	33	45	81	23	49	29	64	25	19	33	16
10	37	96	49	28	25	16	34	58	26	04	25	72
11	40	54	52	72	26	84	34	12	29	06	38	26
12	43	12	56	16	28	62	36	28	31	88	40	84
13	45	70	59	60	30	20	38	60	32	80	43	40
14	48	71	63	61	32	16	41	31	36	04	48	89
15	52	15	68	20	34	40	44	20	38	60	49	80
16	56	02	73	36	38	62	47	56	41	48	53	64
17	60	32	79	09	39	72	51	29	44	60	57	91
18	66	05	85	40	42	80	55	40	48	20	62	60
19	70	24	92	28	46	16	59	88	52	01	67	72
20	75	37	99	16	49	52	64	36	55	53	72	84
21	80	58	106	04	52	88	68	34	59	72	77	86

Nedenfor ses lokaltaksterne for Sundet Lodseri, som Farvandsvæsenet udstedte efter statens overtagelse af Dragør Lodseri og lodseriet i Allinge i 1984. Fortegnelsen omfattede oplysninger om Sundet Lodseri samt navne-, adresse-, telefon-, mobil- og mailadresser på lodser og bådmænd.

Dragør Lodseri (2)

Lodsninger	Skibe under 100 BRT	Skibe mellem 100-150 BRT	Skibe på og over 150 BRT
Kullen	12	12+0,5	12+2
Lappegrund (L/B -M3-)	10,5	11	12+1
Halmstad			12+6
Falkenberg			12+7
Hundested			12+6
Køge red	4	5	7
<i>Fra Kastrup Havn til:</i>			
Kastrup red	2	3	4
Dragør red	4	4	6
Drøgden Fyr	4	5	7
Malmö red	7	7,5	9,5
Køge red	7	7,5	8,5

Landsætningspenge

Indtil 3 sømil fra Dragør kr. 8,25
 over 3 sømil fra Dragør kr. 11,25
 ved Allinge kr. 28,00

Fra DanPilots lodsstation i Dragør har lods Ivar Svane udnyttet hviletiden og et godt kamera til at fange en fugl på en frønnet pæl i den gamle færgehavn, en bulkcarrier på vej til Baltikum samt Øresundsbroen og et glimt af Sverige.

Dragør Lodseri (1)

Lokaltakster for lodsninger i Sundet, som er forbeholdt danske lodser, for de lodsninger i Sundet, som med lige ret tilkommer danske og svenske lodser, henvises til den særlige takstbog for disse lodaminger.

Lodsninger	Skibe under 100 BRT	Skibe mellem 100-150 BRT	Skibe på og over 150 BRT
Mellem Dragør Havn og red	1	2	3
<i>Fra Dragør red til:</i>			
Kastrup red	3	4	5
Kastrup Havn	4	4	6
Prævestenshavnen	7	7,5	9,5
Københavns red	4	5	7
Tårnbæk Rev (bøje 21)	6	7	8,5
Landskrona red	7,5	8	10
Malmö red (via Drøgden)	7,5	8	10
Helsingør/Helsingborg red	8	8,5	11
Lappegrund (L/B -M3-)	8,5	9,5	12
Höganäs	10,5	11	12+1
Kullen	11,5	12	12+2
Drøgden Fyr	4	4	6
Køge red	5	6	7,5
Falsterbørev Fyr	6	7	8,5
Halmstad			12+6
Falkenberg			12+7
Hundested			12+6
<i>Fra Drøgden Fyr til:</i>			
Dragør red	4	4	6
Kastrup red	4	4	6
Kastrup Havn	4	5	7
Prævestenshavnen	7,5	8	10
Københavns red	5	6	7,5
Malmö red (via Drøgden)	8	8,5	11
Malmö red (via Flinterenden)	6	6	6
Tårnbæk Rev (bøje 21)	7	7,5	9,5
Landskrona red	8	8,5	11
Helsingør red eller Helsingborg red	8,5	9,5	12
Höganäs	11	11,5	12+1,5

*) Når lodsning påbegyndes ved Falsterbørev Fyr tillægges 2 takstklasser.

Når lodsningen er via Flinterenden tillægges 1 takstklasse undtagen til Malmö red.

Luftfartens fly og søfartens skibe krydser hinanden ud for Nordre Røse fyrtårn i Drogdens sejlrende ud for lufthavnen i Kastrup. Foto: Ivar Svane

Dragør Lodseris arkivalier 1800-1984

Dragør Lodseris arkivalier blev afleveret til Dragør Lokalarkiv efter lodseriets ophør i 1984. I dag har Historisk Arkiv Dragør, som lokalarkivet hedder nu, en af Danmarks største samlinger af en søfartsbys by-, søfarts-, slægts- og lodshistorie.

På de næste sider ses lodseriets arkivalier fra 1800 til 1984. Altså i sejlskibenes, dampskibenes, krigenes og lodseriets historie i 184 år af lodseriets 300 års levetid. En lang epoke, hvor lodseriets beskæftigelse svingede fra 50 til 4 lodser, hvor Dragør skiftede fra landets næststørste søfartsby målt i tonnage til en by uden søfartsflåde og frem til statens overtagelse af Dragør Lodseri i 1984.

LODSOLDERMANDENS/LODSINSPEKTØRENS ARKIV

Nr. 1 22.3.1800 - 31.12.1824

Anm.: Titel: "Ordre og Korrespondance Protokol for Dragør Lodseri, begyndt den 22 Marts endt den 31 December 1824". Skrivelserne er indført kronologisk. Intet register.

1 1825 - 1837 K Nr. 2 5.1.1825 - 16.12.1837

Anm.: Titel: "Ordre og Korrespondance Protokol for Dragør Lodseri, begyndt den 5. Januar 1825 endt den 16. December 1837." Skrivelserne er indført kronologisk. Intet register. Protokollernes indhold for perioden 1832 til 1837 er ikke identisk med nr.3.

2 1832 - 1842 K Nr. 3 5.3.1832 - 28.7.1842

Anm.: Titel: Ordre og Korrespondance- Protokol ved Dragør Lodseri 1832, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, og 42." Skrivelserne er indført kronologisk og fortløbende nummereret fra nr. 1 - 557. Stilet til både lodsoldermann og lodsogholder. Intet register

2 1842 - 1854 K Nr. 4 1.8.1842 - 29.12.1854

Anm.: Titel: "Ordre og Korrespondance-Protokol ved Dragør Lodseri fra 1ste Aug. 1842 - Ult. 1854." Skrivelserne er indført kronologisk og fortløbende nummereret, fra nr. 572 - 1410. Stilet til både lodsoldermand/lodsinspektør og lodsbogholder. Små timesedler indlagt rundt omkring. Intet register, men se, for nr. 1020 - 1410, særskilt registerbind nr. 7.

* LODSINSPEKTØRENS ARKIV

2 1855 - 1879 K Nr. 5 1.1.1855 - 31.12.1879

Anm.: Titel: "Ordre og Korrespondance.

Protokol over indgåede Ordre og Breve ved Dragør Lodseri." Skrivelserne fra 1855 til 1862 er fortløbende nummereret fra nr. 1411 - 1766. Derefter er skrivelserne fortløbende nummereret inden for det enkelte år. En del skrivelser i original er vedlagt. Nr. 1411 - 1756 er registreret i særskilt registerbind jævnfør nr.7. Nr. 1756 - 1766 og årene 1833 ff. er registreret i "Registratur over indk. Breve" s. 179 ff. i denne protokol.

2 1880 - 1900 K Nr. 6 15.1.1880 - 31.12.1900

Anm.: Titel: "Indgående Ordre- og Korrespondance-Protokol for Dragør Lodseri fra 1880 og videre."

Forskellige skrivelser indlagt. Register: Se "Extrakt af Indholdet" s.410 ff.

2 1848 - 1862 K Nr. 7 29.7.1848 - 27.8.1862

Register til indgåede ordre eller breve. Anm.: Titel: "Register for indgående Breve ved Dragør Lodseri. Fra 29.7.1848 til 27.8 1862." Henviser, med angivelse af dato, nr., side og emne, til nr. 1020 - 1756 i protokoller over indgåede ordrer eller breve, jævnfør nr. 4 og 5.

2 1890 - 1944 K Indgåede ordre eller breve 2 1890 K Nemlig:Nr. 8 1890

Anm.: Titel: "Breve og Telegrammer 1890" Fortløbende nummerering, fra nr. 1-50, nr. 6 mangler. 5 telegrammer samt 7 skrivelser er indlagt unummereret. Register: Jævnfør nr 6.

2 1893 K Nr. 9 1893

Anm.: Titel "Breve og Telegrammer 1893." Står på side 1 i pakken, på forsiden står fejlagtigt "Notering af Skrivelser og afsendt Regnskab". Fortløbende nummerering af skrivelserne, fra nr. 1-57. Derefter telegrammer og unummererede skrivelser. Register: Jævnfør nr. 6

4 1896 K Nr. 10 1896

Anm.: Titel: "Breve og Telegrammer 1896". Fortløbende nummerering af skrivelserne, fra nr. 1-21, nr. 20 mangler. En unummereret skrivelse fra 1895 og 2 fra 1896 er indlagt. Register: Jævnfør nr. 6.

Anm.: Titel: "1897. Breve og Telegrammer." Fortløbende nummerering af skrivelserne, fra nr. 1-58, nr.39 mangler. Desuden 11 unummererede skrivelser fra 1897 og 2 fra 1898. Register: Jævnfør nr. 6.

*4 1899 K LODSINSPEKTØRENS/IODSOLDERMANDENS ARKIV

Nr. 12 1899

Anm.: Titel: "1899". Fortløbende nummerering af skrivelserne, fra nr. 1-26, nr. 14 og 18 mangler. 3 nummererede skrivelser fra 1899. Register: Jævnfør nr. 6.

4 1910 K Nr. 13 1910

Anm.: Titel: "Indkommende Skrivelser i 1910". Fortløbende nummerering af skrivelserne, fra nr.1-127, nr.7, 22, 59, 74 og 115 mangler. Fortrolige skrivelser, nr. 24 og 120, er taget ud af lægget. Intet register.

4 1911 K Nr. 14 1911

Anm.: Springende nummerering. Intet register.

4 1912 K Nr. 15 1912

Anm.: Titel: "Indkomne Skrivelser i 1912." Næsten alle skrivelser er nummereret, men ikke placeret i nummerorden. Intet register.

4 1913 K Nr. 16 1913

Anm.: Titel: "Indkommende Skrivelser i 1913." Skrivelserne er ikke placeret i nummerorden. Intet register.

4 1914 K Nr. 17 1914

Anm.: Titel:" Indkommende Skrivelser i Aaret 1914." Skrivelserne er ikke placeret i nummerorden. En skrivelse fra 1912, en fra 1913. Intet register.

4 1915 - 1917 K Nr. 18 1915 - 1917

Anm.: Titel: "Indkommende Skrivelser i Aar 1915 - 1916 - 1917." Skrivelserne er ikke placeret i nummerorden. Intet register.

4 1918 K Nr. 19 1918

Anm.: Titel: "Indkommende Skrivelser i Aaret 1918." Skrivelserne er ikke placeret i nummerorden. Intet register.

5 1914 - 1944 K Nr. 20 1914 - 1944

Anm.: Titel: "Modtagne Skrivelser fra Lodsdirektoratet." Læggene har et meget sammensat indhold. De indeholder korrespondance med lodsdirektøren. Kundgørelser for Søværnet i bestemmelser for fremmede krigsfartøjer m.m. af 19.1.1927 og 7.9.1938.

1914 - 1944 En tillægstabel for takstberegning af 23.12.1937, en ministeriel bekendtgørelse om befording og dagpenge af 18.11.1935. Samt en række skrivelser af blandet indhold, heriblandt vedrørende pensionsforhold samt regnskab fra pensionskassen. Sorteret i 13 læg fra 1926 til 1938. 1 læg med enkelte skrivelser fra årene 1914, 1919, 1921 og 1923, samt 1 læg fra 1944 indeholdende 2 kladder uden årstal. 1 læg m. skibstegning(Prøven) m.m. Intet register.

5 1832 - 1931 K

Brevkopibøger over udgåede breve

6 1832 - 1842 K

Nemlig:Nr. 21 3.4.1832 - 24.6.1842 Anm.: Titel: " Brevkopi - bog ved Dragør Lodseri, begyndt den 1ste August 1842 vedvarer til ... 1850." Først nummereret fra 19.8.1848. Intet register.

6 1842 - 1850 K Nr. 22 2.7.1842 -25.9.1850

Anm.: Titel: "Brev - Kopi Bog ved Dragør Lodseri. Begyndt den 3. Oktober 1850." Koncept og originale breve indlagt. Først nummereret fra 19.8.1848. Intet register

6 1850 - 1865 K Nr. 23 3.10.1850 - 6.5.1865

Anm.: Titel:"Afgående Breve. Brev Kopi Bog ved Dragør Lodseri. Begyndt den 3. Oktober 1850." Koncept og originale breve indlagt. Register s. 166, med angivelse af side, nr., dato og emne fra 12.1.1863.

7 1880 - 1899 K Nr. 24 1.7.1880 - 9.8.1899.

Anm.: Titel "Brev - kopibog. Afsendte Breve. Dragør Lodseri. Juli 1880 - Aug.1899." Breve i original indlagt. Register, ordnet alfabetisk efter adressat eller emne, og derefter kronologisk, med angivelse af side, nr., dato, adressat og emne, forrest i protokollen.

* LODSINSPEKTØRENS ARKIV

7 1899 - 1906 K Nr. 25 14.8.1899 - 30.12.1906

Anm.: Titel: " Udgående Skrivelse begyndt den 14de Aug. 1899 sluttet den 30. December 1906." Afskrifter, koncepter og notater indlagt. Register, med angivelse af adressat, nr., dato, side og indhold, bagest. Starter med 1899 på bagerste side og kører baglæns frem, dog følgende kalenderåret normalt.

8 1907 - 1909 K Nr. 26 1.1.1907 - 31.12.1909."

Anm.: Titel: "Udgående Skrivelser ved Dragør Lodseri begyndt den 1ste Januar 1907. Endt den 31te December 1909." Intet register.

8 1910 - 1911 K Nr. 27 1.1.1910 - 31.12.1911

Anm.: Titel: "A.S. 1910 - 1911. "Protokollen består af løse dobbeltark. Fortløbende nummerering. Jolleregnskab 1910-1911 og bilag til skrivelserne er indlagt. 2 løse dobbeltark forrest i protokollen er "Nummerregister" for 1910. Angiver nr., dato adressat og indhold. Efter kopierne fra 1910 atter et nummerregister for 1911. Dette er ukomplet, registrerer nr. 1-60, mens kopibogen indeholder 92 nr. Nummerregistret registrerer endvidere 1912 nr. 1-2.

* LODSINSPEKTØRENS/LODSOLDERMANDENS/ LODSFORMANDENS ARKIV.

8 1912 - 1914 K Nr. 28 1.1.1912 - 31.12.1914

Anm.: Titel "Udgående Skrivelser 1913 (Udgående Skrivelser) i 1914." En del skrivelser til og fra lodseriet indlagt bagest. 1912 nr. 1-2 er registreret i Dl nr. 27. Derudover intet register.

8 1925 - 1931 K Nr. 29 2.2.1925 - 31.12.1931

Anm.: Titel: En fortløbende nummerering er ikke gennemført. Var oprindelig en protokol. Kun løse ark tilbage. Intet register.

8 1849 - 1910 K

Journal over lodsede skibe Anm.: Mangler 1.5.1856 - 31.12.1860,1.1.1865 31.12. 1868, 1.1.1873, 31.12. 1876, 1.1.1879 - 31.12.1879 1.7.1882 - 27.8.1887. Jævnfør nr. 52 - 78, der dækker journaler over de lodsede skibe 1823 - 1895 og 1900 - 1919.

9 1849 - 1856 K

Nemlig: Nr. 30 1.1.1849 - 30.4.1856 Anm.: Er autoriseret

10 1861 - 1864 K Nr. 31 1.6.1861 - 31.12.1864

Anm.: Titel: "Journal til Lodsinspektøren ved Dragør Lodseri 1861." Er autoriseret.

* LODSINSPEKTØRENS ARKIV

11 1869 - 1872 K Nr. 32 1.1.1869 - 31.12.1872

Anm.: Titel: "Journal til Lodsinspektøren i Dragør." Er autoriseret.

12 1877 - 1877 K Nr. 33 1.1.1877 - 31.12.1877

Anm.: Titel: "Inspektørens Journal for Dragør Lodseri 1877." Er autoriseret.

13 1878 K Nr. 34 1.1.1878 - 31.12.1878

Anm.: Er autoriseret.

14 1880 - 1882 K Nr. 35 1.1.1880 - 30.6.1882

Anm.: Titel: "Inspektørens Journal for Dragør Lodseri 1880." Er autoriseret.

15 1887 - 1895 A Nr. 36 28.8.1887 - 30.9.1895

Anm.: Titel: "Journal for Inspektøren ved Dragør Lodseri 1887." Er autoriseret

16 1895 - 1910 A Nr. 37 1.10.1895 - 30.9.1910

Anm.: Titel: "Journal for Inspektøren ved Dragør Lodseri." Er autoriseret.

LODSINSPEKTØRENS/LODSFORMANDENS ARKIV

1881 - 1932 A Daglig journal for lodsinspektøren

Anm.: Vejrobservationer og notater om lodsninger. Mangler 1.1.1897 - 31.12.1905, 1.7.1909 - 6.4.1910 og 1911 - 1929

17 1881 - 1896 A Nemlig:Nr. 38 1.1.1881 - 31.12.1896

Anm.: Titel: "Daglig Journal for Lodsinspektøren i Dragør." Med fortrykte kolonner, udover vejrobservationer, oplysninger om fyrskibsjollen og mærkværdigt passeret.

17 1906 - 1909 A Nr. 39 1.1.1906 - 30.6.1909

Anm.: Håndskrevne kolonner, udover vejrobservationer, udsendte lodser. Desuden antal sejlskibe og dampskibe med sammentælling nederst på siden.

17 1910 - 1911 A Nr. 40 7.4.1910 - 1.4.1911?

Anm.: På 1. side er tilskrevet "April 1910 - Marts 1911". Det eneste sted eksakt datering kan findes. Udover vejrobservationer, båden ude.

17 1929 - 1932 A Nr. 41 24.10.1929 - 16.4.1932

Anm.: Kun vejrobservationer.

18 1861 - 1897 A Nr. 42

Årlig statistik Anm.: Titel: "Summarisk Oversigt over Dragør Lodseries Aarlige Lodsninger og Hjælpelodsninger." En del afskrifter, koncepter og oversigter er indlagt. Bagest afskrift af overlodsens ordrer af 17. maj 1866 vedrørende lønningsforhold med lodsernes egenhændige underskrifter ved ansættelse. 6.11.1861 1.1.1882

* LODSOLDERMANDENS/LODSINSPEKTØRENS ARKIV

18 1837 - 1909 Nemlig:Nr. 43 19.10.1837 - 10.1.1900

Anm.: Titel:" Ordreprotokol for Dragør Lodseri." Påbegyndt 1.3.1855, men indeholdende de gældende ordrer fra 1837. Kronologisk ordnet register, med angivelse af side, ordre dato og emne, bagest i protokollen.

18 1837 - 1919 Nr. 44 19.10.1837 - 23.4.1919

Anm.: Titel:" Ordre Bog." Påbegyndt 28.2.1900, men indeholdende de gældende ordrer fra 1837 og fremefter. Systematisk ordnet indholdsfortegnelse.1831 - 1906 Nr. 45 Lodsinspektørens forordninger 27.3.1831 - Efter 1906?

Anm.: Titel: "Lodsinspektøren på Dragør." Indeholder følgende forordninger, reglementer, takster, bekendtgørelser: Forordning angående lodsvæsenet i Danmark 27.3.1831. Reglement for lodsindretningen i Danmark 23.3.1831. Bekendtgørelse af 16.7.1858. Interims speciel reglement for Dragør Lodseri 20.2.1832. 1833 - 1860 Specielt reglement for Københavns Lodseri 26.8.1833.

Specielt reglement for Helsingør Lodseri 26.8.1833 Interims taxt for Dragør Lodseri 20.2.1832. Taxt for Københavns Lodseri 26.3.1833 Bekendtgørelse af 21.11.1853. Taxt for Helsingør Lodseri 26.8.1833

Bekendtgørelse.... om de tre sundlodseriers ret til lodsninger

20.12.1860. I protokollen er en række kommentarer angående bestemmelsernes aktualitet indskrevet. Sidst indskrevne kommentar omtaler lovbestemmelse af 1.4.1906.

* LODSINSPEKTØRENS/LODSOLDERMANDENS/ LODSFORMANDENS ARKIV

59 1847 - 1879 Nr. 46 Lodsrolle Anm.: Første rulle påbegyndt 1847 og ajourført til 1862. Anden rulle påbegyndt 1862 og ajourført til 1879. Indlagt i rullen: "Alders og Avancements Liste af 27. Februar 1872 ved Dragør Lodseri for Personalet fra 1823 til 1872 og videre" Er ført op til 1906 for rulle over pensionister og pensionerede enker, se DL nr. 84 - 87.

19 1934 - 1955 Nr. 47 29.6.1934 - maj 1955.

Tilsynsbog Anm.:Titel: "Tilsynsbog for ikke registreringspligtige Fartøjer (Dampfartøjer undtagne)." Tilsynsbog for åben motorbåd Venus 10.11.1866 - 30.5.1909 Anm.: Titel: "Indkomne Breve for Lodsbohøhol-

deren Dragør." Skrivelserne er indført kronologisk og fortløbende nummereret indtil 1880. Derefter fortløbende nummereret in-den for det enkelte år. Breve i original indlagt. Register, med angivelse af dato, nr., side og indhold s. 216 - 231, forsat s. 200 - 208. 1867 - 1897 Protokol over udgående breve/kopibog 1867 - 1897 Nemlig: Nr. 49 16.1.1867 - 31.12.1897

Anm.: Titel: "Udgående Breve for Lodsboholderen, Dragør." Skrivelserne er indført kronologisk. breve i original indlagt. Register med angivelse af dato, nr., side og indhold for: Nr. 1/1867 - 25/1886 s. 226 - 231 Nr. 26/1886 - 34/1891 s. 219 - 225 Nr. 35/1891 - 64/1895 s. 209 - 218 Nr. 65/1895 - 79/1897 s. 201 - 205 1898 - 1909 Nr. 50 1.1.1898 - 26.5.1909 Anm.: Titel: "Udgaaende Skrivelser om Betalinger. 1/1 1898 - 3/6 1909." Skrivelserne er indført kronologisk. Få løse skrivelser indlagt. Ifølge registret er sidste skrivelse indført 3.6.1909, men s. 155 - 164 er skåret ud og de 2 sidste numre mangler. Register, med angivelse af dato, nr., side og indhold, for: Nr. 1/1898 - 67/1905 s. 170 - 184. nr. 1/1906 - 29/1909 s. 169 - 165 altså baglæns. **20** 1882 - 1912 R Nr. 51

Revisionsbemærkninger 11.4.1882 - 1.7.1912

Anm.: Titel: "Revisionsbemærkninger. 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, -91- 92 - 93 - 97 - 98 - 99." 2 lodssedler, 1996 og 1899, indlagt.

1823 - 1919 R Hovedregnskab Anm.: Mangler 1.9.1895. - 31.12.1899

20 1823 - 1824 Nemlig:

Nr. 52 3.4.1823 - 12.8.1824 Anm.: Titel: "Protokol for Hovedregnskabet ved Dragør Lodseri begyndt den 1ste Apr. 1823 til 1824." På 1. side står: "De faste Lodsers delings Regnskab begyndt d. 3 April 1823 til 12 August 1824." På venstre inderbindsside står: "NB. Reserve Lodsernes Regnskab begyndt p. 160." 1823 - 1824 Protokollen fungerer som hovedregnskab og delingsregnskab for fastlodserne for perioden 3.4.1823 - 12.8.1824, s. 1-157, og som hovedregnskab og delingsregnskab for ekstra og reservelodserne for perioden 28.5.1823 - 30.6.1824. For reserve og ekstralodsernes delingsregnskab efter 30.6.1824 jævnfør DL nr. 56 og 57.

20 1824 - 1826 Nr. 53 12.8.1824 - 31.7.1826

Anm.: Titel: "Protokol for Hovedregnskab ved Dragør Lodseri for de faste Lodser, Begyndt den 12 August 1824, 1825 og 26." I forord står: "De faste Lodsernes delings Regnskab fra 12 August 1824 til 31 Juli 1826." Er både hovedregnskab og delingsregnskab for de faste lodser i ovennævnte periode.

21 1826 - 1828 Nr. 54 1.8.1826 - 30.6.1828

Anm.: Titel: "Protokol for Hovedregnskab ved Dragør Lodseri for de faste Lodser, begyndt den 1. August 1826 endt d. 30. Juni 1828." I forordet står: "De faste Lodsers delings Regnskab fra 1te August 1826 til 30 Juni - 1828." Er både hovedregnskab og delingsregnskab for de faste lodser i ovennævnte periode.

21 1828 - 1830 Nr. 55 1.7.1828 - 24.6.1830

Anm.: Titel: "Protokol for Hovedregnskab ved Dragør Lodseri for de faste Lodser fra d. 1te Juli 1828 - d.24. Juni 1830." Er både hovedregnskab og delingsregnskab for de faste lodser i ovennævnte periode.

21 1830 - 1832 Nr. 56 24.6.1830 - 30.3 1832

Anm.: Titel: "Protokol for Hoved Regnskab ved Dragør Lodseri for de faste Lodser fra 24. Juni 1830 - til." Er både hovedregnskab og delingsregnskab for de faste lodser i ovennævnte periode. Er desuden hovedregnskab og delingsregnskab for ekstra og reservelodser fra 1831. Saml. DL nr. 57.

22 1824 - 1831 Nr. 57 3.7.1824 - 1.6.1831

Anm.: Titel: Protokol for Hovedregnskab ved Dragør Lodseri for Reserve og extra Lodser begyndt d. 1 Juli 1824. " Er både hovedregnskab og delingsregnskab for reserve og ekstra lodser i perioden 3.7.1824 - 30.3.1831. Kun hovedregnskab for reserve og ekstralodser i perioden

22 1832 - 1836 Nr. 58 1.4.1832 - 30.12.1836

Anm.: Forsideplakat mangler. Er autoriseret.

23 1837 - 1839 Nr. 59 1.1.1837 - 30.8.1839

Anm.: Titel: "Journal for Dragør Lodseri." Er autoriseret.

23 1839 - 1841 Nr. 60 1.9.1839 - 30.9.1841

Anm.: Forsideplakat revet af. 13.10.1839 er første sikre dato. Side 2 - 10 mangler. Er autoriseret.

24 1841 - 1844 Nr. 61 1.10.1841 - 29.12.1844

Anm.: Titel: "Journal for Dragør Lodseri 1841 - 1845 inclusive." Er autoriseret.

25 1845 - 1850 Nr. 62 1.1.1845 - 31.12.1850

Anm.: "Journal for Dragør Lodseri, fra Januar 1845 -". Er autoriseret.

26 1851 - 1854 Nr. 63 1.1.1851 - 31.12.1854

Titel: "Journal for Dragør Lodseri, 1851, 1852, 1853 og 1854." Er autoriseret.
27 1855 - 1858 Nr. 64 1.1.1855 - 31.12.1858
Anm.: Titel: "Journal for Dragør Lodseri ..?.."

28 1859 - 1861 Nr. 65 1.1.1859 - 31.12.1861
Anm.: Titel: "Hovedbog." Pagineret fortløbende: s. 1 - 305. Er autoriseret.

29 1862 - 1864 Nr. 66 2.1.1862 - 31.12.1864
Anm.: Pagineret fortløbende: s. 360 - 618. Er autoriseret.

30 1864 - 1868 Nr. 67 1.11.1864 - 30.12.1868
Pagineret fortløbende: s. 619-1056. Er autoriseret.

31 1869 - 1872 Nr. 68 1.1.1869 - 31.12.1872
Anm.: Titel: "Journal til Lodsboholderen Dragør." Er autoriseret.

32 1872 - 1875 Nr. 69 1.11.1872 - 30.12.1875 Anm.: Titel "Hovedjournal." Er autoriseret.

33 1876 Nr. 70 1.1.1876 - 31.12.1876
Anm.: Titel: "Bogholderens Journal for Dragør Lodseri. 1876." Fortløbende paginering. Desuden er siderne fortløbende nummereret inden for hver måned. Er autoriseret.

34 1877 Nr.71 1.1.1877 - 31.12.1877
Anm.: Titel: "Bogholderens Journal for Dragør. 1877." Pagineret jævnfør nr. 70. Er autoriseret.

35 1878 Nr. 72 1.1.1878 - 31.12.1878
Anm.: Titel: " Bogholderens journal for Dragør Lodseri. 1878." Pagineret jævnfør nr.70. Er autoriseret.

36 1879 - 1880 Nr. 73 2.1.1879 - 31.7.1880
Anm.: Titel: "Bogholderens Journal for Dragør Lodseri. 1879." Pagineret jævnfør nr. 70. Er autoriseret.

37 1880 - 1882 Nr. 74 1.8.1880 - 31.5.1882
Anm.: Titel: "Bogholderens Journal for Dragør Lodseri. 1880." Pagineret jævnfør nr.70. Er autoriseret.

38 1882 - 1887 Nr. 75 1.6.1882 - 31.7.1887
Anm.: Titel: "Bogholderens Journal for Dragør Lodseri. 1882." Pagineret jævnfør nr. 70. Er autoriseret.

39 1887 - 1895 Nr. 76 1.8.1887 - 31.8.1895 Anm.: Titel: "Journal for Bogholderen ved Dragør Lodseri. 1887." Pagineret jævnfør nr. 70. Er autoriseret af overlodsen som "Lodsjournal".

39 1895 - 1899 1.10.1895 - 31.12.1899
Anm.: Hovedregnskabernes oplysninger findes i nr. 37.

40 1900 - 1909 Nr. 77 1.1.1900 - 30.11.1909
Anm.: Titel: "Journal for Bogholderen ved Dragør Lodseri." Er autoriseret som "Lodsjournal".**40** 1909 - 1919 Nr. 78 1.12.1909 - 29.6.1919
Anm.: "Titel: Journal for Dragør Lodseri." En enkelt lodsning fra 28.11.1909 er indført i regnskabet. Er autoriseret som "Lodsjournal".

1845 - 1887 R Hovedregnskab, kladde. 1.5.1845 - 19.6.1887
Anm.: Mangler 24.8.1846 - 30.7.1880 og 1.6.1882 - 21.6.1884.

40 1848 Nemlig: Nr. 79 1.5.1848 - 23.8.1846
Anm.: Titel: "Journal fra 1ste Maj 1845 til 24de Aug. 1846." Er ikke autoriseret. Dækkes af nr. 62.

41 1880 - 1882 Nr. 80 1.8.1880 - 31.5.1882
Anm.: Titel: "Dragør Lodsboholders Kladde Journal 1880 og 1881."

41 1884 - 1887 Nr. 81 22.6.1884 - 19.6.1887
Anm.: Titel: "Lodsboholderens --- 1884, 1885, 1886, 1887." Dækkes fuldstændig af nr. 75. 1846 - 1912
Hjælpeledsprotokol 31.7.1846 - 25.9.1912 Anm.: Mangler: 20.11.1865 - 25.6.1866**41** 1846 - 1865
Nemlig:Nr. 82 31.7.1846 - 19.11 1865 Anm.: Titel: "Journal for interims lodsning ved Dragør Lodseri 184., 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 60." Løse koncepter og en lodsseddel indlagt.

42 1886 - 1912 Nr. 83 26.6.1886 - 28.9.1912
Anm.: Titel: "Hjælpeleds Protokol." Løse koncepter indlagt. I specielt læg ligger en række koncepter og afskrifter fra 1859 - 1864 samt udaterede.1823 - 1917 Pensionskasseregnskab 1.4.1823 - 30.4.1917
1823 - 1917 R Nemlig:Nr. 84 1.4.1823 - 31.5.1828
Anm.: Titel: "Regnskabsprotokol for Pensions- og Jollekassen ved Dragør Lodseri begyndt den 1st Apr. 1823 -" Protokollens første halvdel dækker jollekassens regnskab, anden halvdel pensionskassens. Bagest i protokollen et regnskab for lodshusets opførelse 1823.
1828 - 1841 R Nr. 85 1.6.1828 - 31.8.1841
Anm.: "Regnskabsprotokol for Pensionskassen ved Dragør Lodseri, fra 1ste juni 1828 til."1841 - 1888 R Nr. 86 1.9.1841 - 31.12.1888

Anm.: Titel: "Regnskabsprotokol for Pensionskassen ved Dragør Lodseri, fra 1841 - 1/1 - 1889."
43 1889 - 1917 R Nr. 87 1.9.1889 - 30.4.1917

Anm.: Titel: "Regnskabsbog for Pensionskassen ved Dragør Lodseri." I protokollen findes opgørelser over pensionister og pensionerede enker med angivelse af, for pensionister: Karakter, navn, fødselsdato, afskedsdato, pension, død; for pensionerede enker: Enke efter hvem, navn, fødselsår, pension, død.
1828 - 1911 R Jollekasseregnskab 1.6.1828 - 28.2.1911

Anm.: Jollekasseregnskab for 1.4.1823 - 31.5.1828 se nr. 84.
1828 - 1841 R Nemlig:Nr. 88 1.6.1828 - 31.8.1841

Anm.: Titel "Regnskabsprotokol for Jollekassen ved Dragør Lodseri fra 1st juni 1828 til". Protokollens første side skåret ud. Kun udgifterne, ikke indtægterne, for juni 1828 kan derfor findes.
44 1841 - 1863 R Nr. 89 1.9.1841 - 31.12.1863

Anm.: Titel: "Regnskabsprotokol for Jollekassen ved Dragør Lodseri. 1841 - 1863." Er autoriseret.1864 - 1881 Nr. 90 1.1.1864 - 31.12.1881

Anm.: Titel: " Jollekasse Regnskab for aarene 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881." Er auto-riseret. 1882 - 1901 Nr. 91 1.1.1882 - 31.12.1901

Anm.: Titel: "Jolle Kasse Regnskabs Bog Dragør Lodseri. 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 90-91-92- 93-94-95-96-1897-98-99-1900-1901." Er autoriseret.
45 1902 - 1911 Nr. 92 1.1.1902 - 28.2.1911

Anm.: Titel: "Regnskabsbog for Jollekassen ved Dragør Lodseri 1902, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09."1904 - 1923 R Jollekassens månedsregnskab 1.1.1904 - 31.12.1923 Anm.: Mangler: 1905, 1907, 1908.
44 1904 Nr. 93 1.1.1904 - 31.12.1904

Anm.: Titel: "1904."1906 - 1906 Nr. 94 1.1.1906 - 31.12.1906

Anm.: Titel: "Jollekassens udgifter 1906."1909 - 1909 Nr. 95 1.1.1909 - 31.12.1909

Anm.: Titel: "Maanedlige Oversigter over Jollekassens Udgifter 1901. 1909."
59 1909 Nr. 96 1.8.1909 - 31.12.1909

Anm.: Titel: " Jollekassens Maaned-regnskab Aug. - Dec. inkl. 1909." Dette regnskab er indbefattet i hele 1909 regnskabet. Jævnfør nr. 95. 1910 Nr. 97 1.1.1910 - 31.12.1910

Anm.: Titel: "Jollekassens Maaned-regnskab 1910."1911 Nr. 98 1.1.1911- 31.12.1911

Anm.: Titel "Jollekassens Maaned-regnskab 1911."1912 Nr. 99 1.1.1912 - 31.12.1912

Anm.: Titel: "Jollekassens Maaned-regnskab for 1912."1913 Nr. 100 1.1.1913 - 31.12.1913

Anm.: "Jollekassens Regnskab for Aar 1914."1915 Nr. 102 1.1.1915 - 31.12.1915

Anm.: Titel: "Jollekassens Regnskab for 1915."1916 Nr. 103 1.1.1916 - 31.12.1916

Anm.: Titel: "Jollekassens Regnskab for 1916." Et regnskab til statskassen i forbindelse med 1. verdenskrigs tvangslodninger er vedlagt jollekassens regnskab.1917 Nr. 104 1.1.1917 - 31.12.1917

Anm.: Titel: "Jollekassens Regnskab for 1917."1918 Nr. 105 1.1.1918 - 31.12.1918

Anm.: Titel: "Jollekassens Regnskab for 19181919 Nr. 106 1.1.1919 - 31.12.1919

Anm.: Titel: "Jollekassens Regnskab for 1919."1920 Nr. 107 1.1.1920 - 31.12.1920

Anm.: Titel: "Jollekassens Regnskab for 1920."1921 Nr. 108 1.1.1921 - 31.12.1921

Anm.: Titel: "Jollekassens Regnskab for Aaret 1921."1922 Nr. 109 1.1.1922 - 31.12.1922

Anm.: Titel: "Jollekassens Regnskab for 1922."1923 Nr. 110 1.1.1923 - 31.12.1923

Anm.: Titel "Jollekassens Regnskab for Aaret 1923."
45 1877 - 1945 R Nr. 111 Båderegnskab

Anm.: Titel: " Kontrolbog over Dragør Lodseris Baade og Forbrug af Tovværk, Sejl. m.m. 1877."
1832 - 1917 R Betalingsregnskab 1.3.1832 - 31.12.1917

Anm.: Betalingsregnskab for 3.4.1823 - 30.3.1832, se nr. 52-57.1832 - 1853 Nemlig:Nr. 112 1.3.1832 - 31.12.1853

Anm.: Titel: "Betalingsbog for Dragør Lodseri for 1832, 33, 34, 35, 36, 37, 1838, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 1847, 48, 49, 50, 51, 52, & 53." Mange løse regnskabsedler samt 2 tabeller for delingen er indlagt i protokollen. Er autoriseret.
51 1854 - 1869 Nr. 113 1.1.1854 - 31.12.1869

Anm.: Titel: "Delingsbog 1/1 - 1854 - 31/12 - 1869." Er autoriseret.

52 1870 - 1882 Nr. 114 1.1.1870 - 31.3.1882

Anm.: Titel: " Maanedlig Delingsbog for Dragør Lodseri." Er autoriseret.

53 1882 - 1891 Nr. 115 1.4.1882 - 31.10.1891

Anm.: Titel: "Maanedlig Delingsbog for Dragør Lodseri." Er autoriseret.

54 1891 - 1902 Nr. 116 1.11.1891 - 31.10.1902

Anm.: Titel: "Maanedlig Delingsbog for Dragør Lodseri." Løse kvitteringer og fuldmagter er indklæbet og løst indlagt. Er autoriseret.

46 1902 - 1917 Nr. 117 1.11.1902 - 31.12.1917

Anm.: Titel: "Betalingsbog for Dragør Lodseri." Er autoriseret. 1875 - 1917 R Anvisningsbog 1.9.1875 - 11.6.1917

46 1875 - 1877 Nemlig: Nr. 118 1.9.1875 - 30.11.1877

Anm.: Titel: "Kassebog ved Dragør Lodskontor 1875, 1879 og 1877."

46 1878 - 1880 Nr. 119 1.2.1878 - 31.10.1880

Anm.: Titel: "Lodsbogholderens Kassebog 78, -79, -80."

47 1880 - 1891 Nr. 120 1.11.1880 - 30.9.1891

Anm.: Titel: "Kassebog .. .. Lodsbogholderen, Dragør."

47 1891 - 1917 Nr. 121 1.10.1891 - 11.6.1917

Anm.: Titel: "Anvisningsbog for Lodsbogholderen." 1894 - 1910 R Journal over de enkelte lodsers lodsnin-
ger 1.1.1894 - 31.12.1910

55 1894 - 1900 Nemlig: Nr. 122 1.1.1894 - 16.1.1900

Anm.: Titel: "Journal for Lodsbogholderen 1894 - 1895 - 1896 - 1897 - 1898 - 1899." En glemt lodsseddel er vedføjet protokollen.

56 1900 - 1910 Nr. 123 1.1.1900 - 31.12.1910

Anm.: Titel: "Journal for Lodsbogholderen. 1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910." Løst indlagt er årssammentællingerne med angivelse af de enkelte destinationer, antal skibe m.m. for perio-
den 1903 - 1909.

1879 - 1918 R Generalregnskab Anm.: Mangler 1908 og 1910

48 udat. Nemlig: Nr. 124 - 154

Anm.: De enkelte lægs gennemgående titel er "Kopi af Generalregnskabet for,(årstal)."

48 1913 - 1917 Nr. 155

Anm.: Titel: "Generalregnskabet for aar 1913 og 1914 og 1915 - 1917 og 1918." Indeholder 7 læg dækkende
årene 1912 - 1918.

57 1873 - 1911 A Nr. 156 1.1.1873 - 27.2.1911

Anm.: Titel: "Forhandlingsprotokol for Jollekommissionen ved Dragør Lodseri samt andre Kommissioner
nedsatte af Lodseriet til Forhandling og Diskussion af Lodseriets forskellige Anliggender begyndt den 1ste
januar 1873."

1804 - 1869 A Eksaminations og mærkebøger

48 1804 Nemlig: Nr. 157 1804

Anm.: Titel: "Mærkebog for Henrik Nielsen (Wærling). Datering: Fuldbragt d. 31. Januar 1804."

48 1824 Nr. 158 1824

Anm.: Titel: "Mærkebog for Dragør Lodseri, skrevet 1824 af H. Meinertz Lods-oldermand."

48 1841 Nr. 159 1841

Anm.: Titel: "Eksaminationsbog for Lodserne ved Dragør Lodseri 1841."

49 1847 Nr. 160 Før 1847

Anm.: Titel: "Eksaminationsbog for Lodserne ved Dragør Lodseri 1841." Datering: Under afsnittet "Mærker
for Tønderne og Vagerne" står s. 137: "forandrede og omnummererede i 1847 fra side 166". Emneopdelt re-
gister s. 188.

49 1869 Nr. 161 Før 1869 - 1869

58 1847 - 1869 A Nr. 162

Protokol for sømærkerne i Drogen Anm.: Titel: "Protokol for Sømærkerne i Drogen." Datering: Se s. 1:
"Fortegnelse over sømærkerne i Drogen for 1847." Tilføjelser er indskrevet indtil 1869.

49 1934 A Nr. 163

Lykønskningstelegrammer 1934 Anm.: Består udelukkende af lykønskningstelegrammer i anledning af
Dragør Lodseris 250 jubilæum 1934

49 1904 - 1941 A Nr. 164

Anm.: Titel: "Regnskabsblanketter og Maanedssedler." Læg af blandet indhold: Koncept til "Overenskomst
over Fordeling af Lodsningsretten under Isforhold".

Udateret. Et læg "1904" med modtagne skrivelser nr. 1 og 2, 1904. Koncept til overdragelsesforretning mel-
lem N. Jans og J. E. Smith 1.1.1929 og div. tryksager.

49 1860 - 1939 Reglementer og instruktioner Anm.: For reglementer og forordninger

27.3.1831 - efter 1906 se også nr. 451894 - 1908 Nemlig:Nr. 165 1894 - 1908

Anm.: En sejldugspose blot påtegnet: "D L." Indeholder hovedsageligt reglementer og instrukser angående istjeneste, samt kommunikation med drogden Fyrskib ca. 1894 - 1908. Desuden lodsinspektørens instrukser til lodserne angående tjenesten i lodsdamperen, marts 1900 og januar 1901.

50 1860 - 1934 Nr. 166 1860 - 1934

Anm.: Titel: "Instruktioner og Reglementer for Lodstjenesten. Lov om Lodsvæsenet m.m." København 1899. Indeholder Instrukser for overlodsen, lodsinspektøren, lodsoldermanden, lodsbogholderen, lodsrevisoren og lodsen. Reglement for anvendelse af straf uden dom. Reglement for forretningsordenen og regnskabsførelsen ved lodserierne. Alle ovennævnte af 21.1.1899. Lov om lodsvæsenet 13.6.1879. Lov om foranstaltninger mod smitsomme sygdommes indførelse i riget 2.7.1880. Bekendtgørelse om anmeldelsespligt for skibe, lods-fartøjer m.fl. 15.7.1880.1860 - 1894. Instruks for lodser med hensyn til de dem ifølge lov af 2.7.1880 påhvillende forpligtelser. Bekendtgørelse om Sundlodseriernes ret til lodsninger. 20.12.1860. Bekendtgørelse angående deklaration om lodsningen i Øresund. 15.8.1883. Kgl. anordning om signaler for lods. 5.5.1888.

Uddrag af bekendtgørelse om lodsning fra og til frihavnen m.m. 19.5.1894. Kgl. anordning angående internationale søvejsregler og nødsignaler 22.1.1897. Oplysninger om steder, hvor lodstvang er påbudt.

1900 - 1934 I Dragør Lodseris eksemplar er desuden følgende indklæbet: Kgl. anordning om signaler for lods 17.1.1934, foran titelblad. Kgl. anordning om signaler for lods 18.12.1900, efter side 114. Bekendtgørelse om brugen af lodskendingsflaget, juni 1900, efter side 134.1939 Nr. 167 og 168 1939.

Anm.: Titel: "Regulativ for Vagtskibet syd for Dragør." Udover dette regulativ fra lodsdirektoratet af 18.9.1939 er i hæftet indlagt: "Bestemmelser for vagt- og Lodsdepotskibet syd for Tårnbæk Rav og vagtskibet syd for Dragør". Udarbejdet af lodsdirektoratet 26.9.1939.

Pakket i et læg.1832 - 1905 Takster Anm.: Tillægstabel for takstberegning af 23.12.1937 findes i nr. 20.1832 - 1905 Nemlig:Nr. 169 20.2.1832

Anm.: Titel: "Takstblade." 10 eksemplar af taksten af 20.2.1832 på fransk, 1 eksemplar på engelsk. 1883 Nr. 170 20.2.1883

Anm.: Titel: "Takst for Dragør Lodseri København, den 20de Februar 1883.

1883 Nr. 171 20.2.1883

Anm.: Titel: "Vintertakst for Dragør lodseri fra 1st Oktober til 31te Marts, begge inclusive."

1883 Nr. 172 20.2.1883 Anm.: Titel: "Sommertakst for Dragør Lodseri fra 1ste April til 30te September begge inclusive." København, den 20de februar 1883. Har tilhørt H. Greisen. Denne har indklæbet "Signaler for Dragør Lodserne mellem Både, Skibe samt Fyrskib og Station i Land. 1887."1905 Nr. 173 1905.

Anm.: Titel: "Danmark. Lodstakster, udstedte 1905." En del private tegninger og notater vedføjet.1860 Nr. 174

Signalbog Anm.: Titel: "Code Reynald. International nautisk Signalsystem for alle Krigs- og Handelsmariner. 1. del." Kbhn. 1860.

50 1816 - 1832 R Dragør Lodseri-regnskabsbog (1972/11) Indgår ikke i registraturen.

1861 Erklæring fra lodserne

Anm.: Vedrørende afgivelse af 2/3 procent af lodsindtægterne til Lodsbogholder Rander. (1989/72) Indgår ikke i registraturen.

1 1954 - 1980 S Diverse sager:1954 Nemlig: Overenskomst med Fyrdirektoratet om melding om lodssøgende skibe

1966 og 1970 Overenskomst med m/s Pelle vedr. issejlad

1952-1969 KLAUSULERET: Orientering fra Søværnskommandoen Rapporter over uheld i forb. m. lodsning

1962 - 1965 "Prøven" - køb og drift

1963 - 1964 Forsikringsrapporter vedr. "Prøven"

1964 - 1965 "Venus" - ny motor, radar og varmeanlæg

1970 "Merkur" - køb

1963 - 1970 Diverse vedr. bådene

1971 - 1977 S Lodsstationen i Allinge:

1 1972 - 1975 S Nemlig: Korr., tegninger, bilag m.m. Regnskabsbog Anm.: Omfatter årene 1972-1975.

1946 - 1980 K Div. korrespondance

1919 - 1961 R Journaler over lodsede skibe Anm.: Fremtræder i protokolform. Nemlig:

2 1919 - 1927 R Journal

3 1928 - 1938 R Journal

- 4 1938 - 1944 R Journal
5 1944 - 1950 R Journal
6 1950 - 1954 R Journal
7 1954 - 1957 R Journal
8 1957 - 1961 R Journal
9 1961 - 1963 R Journal
1974 - 1984 R "Journaler" over lodsede skibe Anm.: Fremtræder i sammenhæftede, årgangsvise "løtblads"-udgaver. Sidste lodsning finder sted 30. juni 1984.
10 1974 - 1976 R Nemlig:"Journal"
11 1978 - 1980 R "Journal"
12 1981 - 1984 R "Journal"
1918 - 1957 R Betalingsprotokoller for Dragør Lodseri
13 1918 - 1933 R Nemlig:Betalingsprotokol
14 1933 - 1949 R Betalingsprotokol
15 1949 - 1957 R Betalingsprotokol
16 1961 - 1976 R Trykte årsregnskaber Anm.: Omfatter ikke årene: 1967, 1968, 1970-1975.
17 1974 - 1979 R Div. kladder til regnskaber Anm.: På omslagene anføres følgende titler: Lodser, specifikation, bådmænd, månedsskemaer, internt månedsskema.
18 1963 - 1966 R Isregnskab Anm.: Indført i kladdehæfte
19 1965 - 1970 R Isregnskab Anm.: Dækker ikke årene 1967-1969. Omfatter årsregnskab, bilag, div. korr.
20 1975 - 1983 R Månedregnskab Anm.: Indtægter og udgifter 1968 - 1983 R Kassebøger: Anm.: Benyttes på skift i intervaller à ca. 3 måneder.
21 1968 - 1972 R Nemlig:Kassebog
22 1968 - 1971 R Kassebog
23 1972 - 1977 R Kassebog
24 1972 - 1977 R Kassebog
25 1977 - 1983 R Kassebog Anm.: Dækker perioderne 1977-1979 og 1983.
26 1977 - 1979 R Kassebog
27 1980 - 1981 R Kassebog
28 1982 - 1983 R Kassebog
29 1982 - 1983 R Udestående fordringer
30 1935 - 1987 E Diverse vedr. bygningen 1975 - 1987 K Nemlig: Div. korrespondance
1975 - 1979 E Pantebreve (div. genparter)
1935 - 1977 E Vurderinger
1980 E BBR-medd.
1965 - 1973 E Div. forsikring
1958 E Toilet m.m.
1963 E Indvendig hovedreparation
1970 E Centralvarmeanlæg
1975 E Nyt tag, rep. af kvist m.m.
1978 E Ombygning
1979 E Ny centralvarmekedel
31 1856 - 1960 A Diverse lovstof Anm.: I samme ks. som lb.nr. 30

Dragør Lodseri blev efter 300 års jubilæet i 1984 overtaget af statens lodseri "Sundet Lodseri" 1. juni 1984. Lodsningen fra Dragør er fra 2006 er blevet videreført af statens lodsselskab DanPilot.

Andre arkiver med lodsarkivalier

Dragør Lodseri var fra 1740 sammen med Helsingør underlagt et statsligt tilsyn af Admiralitetskollegiet. Ved en kongelig resolution i 1775 blev lodserierne Isefjorden, Dragør, Dvalegrundene og Helsingør i forening underlagt lodskaptajn Lous' tilsyn. Ved en anordning i 1797 blev bestemt, at lodserne skulle eksamineres af cheferne for det pågældende søindrulleringsdistrikt for at blive lodser. Ifølge en forordning i 1801 skulle cheferne for søindrulleringsdistrikterne tillige fungere som overlodser i Danmarks seks distrikter: Hertugdømmet Slesvig, hertugdømmet Holsten, Jylland, Fyn og Langeland, Lolland-Falster-Møn samt Sjælland. Denne ordning varede til 1851, hvor overlodseembederne blev udskilt som overlodseembeder i en lov om udskrivningsvæsenet. En lignende administration blev gennemført i Norge, men startede allerede i 1763. Statens lodstilsyn var således decentralt både i Danmark og Norge under Rigsfællesskabet.

I 1851 blev embederne som overlodser udskilt som to selvstændige embeder. Et øst og et vest for Storebælt efter en overgangsordning med to distrikter i hvert embede indtil 1879. Denne ordning varede indtil 1912, hvor de to lodsdistrikter - og dermed overlodseembederne - blev nedlagt og erstattet af Lodsdirektoratet. Direktoratet førte tilsyn med lodseriernes virksomhed, reviderede deres regnskaber og kontrollerede lodsernes kvalifikationer inden antagelse. Lodsdirektoratet blev nedlagt i 1973 og erstattet af Farvandsdirektoratet, der blev ændret til Farvandsvæsenet i 1988, som eksisterende indtil 2011, hvor Søfartsstyrelsen blev myndighed for lodsvæsenet. Søfartsstyrelsen opstod i 1988 ved en fusion af Statens Skibstilsyn, Direktoratet for Søfart, Skibsregisteret, Velfærdskontoret og Statens Istjeneste. I 2011 blev Farvandsvæsenet, farvandsafmærkning, sejladsinformation og farvandsadvarsler også overført til Søfartsstyrelsen.

Et stort antal lodserier afleverede arkivalierne til Lodsdirektoratet før deres nedlæggelse. Andre har afleveret arkivalierne til lokalarkiverne. Lodsdirektoratets og Farvandsvæsenets lodsarkivalier ligger i Rigsarkivet.

Dragør Lodseris indberetninger til overlodsen for perioden 1760-1880 opbevares i dag i Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, der i 2012 blev lagt sammen med Rigsarkivet. Overlodsernes arkivalier opbevares i Rigsarkivets magasiner på Kalvebod Brygge i København.

Lodsvæsenet var fra 1561 til 2011 underlagt forsvaret. Først i Admiralitetet, fra 1848 i Marineministeriet og fra 1950 i Forsvarsministeriet. I 2011 blev lodsvæsenet flyttet til Erhvervs- og Vækstministeriet, der ændrede navn til Erhvervsministeriet i 2019. De nedlagte statslige myndigheders arkivalier opbevares i Rigsarkivet.

Danmarks længstlevende private lodseri lå i Dragør fra 1684 til 1984, og det statsejede lodseri DanPilot viderefører byens stolte funktion som lodsby. Dragør kan smykke sig med, at det er den eneste lodsby i Danmark, der har overlevet alle de omvæltninger, der er sket i Danmarks lodshistorie. Så Danmarks Lodsmuseum ligger også i Dragør.